

Parazot

5. číslo 2014/2015

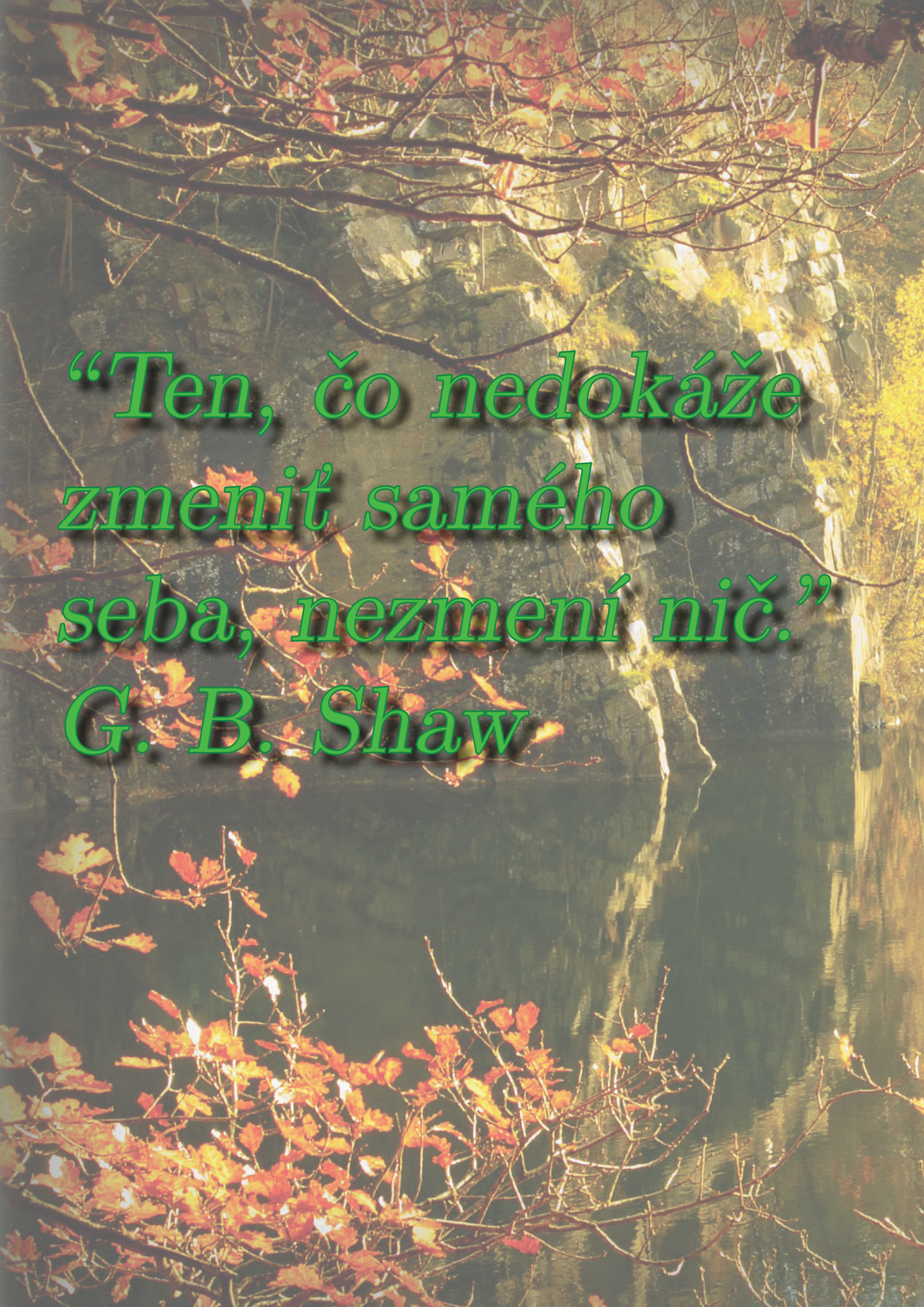
tvoje miesto pod dáždnikom

Nové rubriky:
Connecting Worlds
Trnafčan
Shalom Goyim

Rozhovor s Mgr. et Mgr. Janou Spálovou, PhD.

Reportáž o fakultnom výlete na
Myjavu

*“Ten, čo nedokáže
zmeniť samého
seba, nezmení nič.”
G. B. Shaw*

EDITORIAL

Šéfredaktor:

Matúš Horváth

Zástupca šéfredaktora:

Marek Hlavatý

Jazyková redaktorky:

PhDr. Božena Petrášová, PhD.,
doc. PhDr. Jana Skladaná, CSc.

Redakcia:

Vladimír Novák
Ján Rímeš
Sindy Straková
Veronika Žáková
Bronislava Drgoňová
Lucia Mikušová
Lula Matúšková
Zuzana Ondrejková a kol.
Adriana Gibalová a kol.
Karol Horníček
Katarína Valentovičová
Marián Radošovský
Natália Alexandrová

Grafika:

Filip Schneider

Titulná fotka:

archív Matúša Horvátha

Kontakt:

Mail: parazol.ucm@gmail.com

FB: <https://www.facebook.com/ParazolUcm>

FF UCM:

<http://ff.ucm.sk/sk/studentske-casopisy/>

Študentský časopis

Filozofická fakulta UCM v Trnave

Ročník III, 5. číslo

Akademický rok 2014/2015

Trojmesačník

Čas zmien

Azda každý z nás kto sa v dnešných uponáhľaných dňoch na chvíľu zastaví si s nostalgiou zaspomína na leto, najmä pri pomyslení na upršané počasie, studené rána a tmú, ktorá prichádza už tak zavčasu. Čas kúpalísk a letných lások je však preč, máme tu jeseň a s ňou nové číslo časopisu, ktoré sa tento raz bude tematicky zameriavať najmä na súčasné obdobie, ktoré je plné zmien.

Napätá atmosféra je všade vôkol nás. Tlačia nás termíny, blížiac sa skúšobné obdobie, ba dokonca predstava záverečných štátnych skúšok. Piaty ročník je pre študentov vysokých škôl ten obávaný bod, cez ktorý musia prejsť a za ním... neznáme brehy pracovného uplatnenia. Ako prekonať tú dilemu? Čím môžeme uspieť keď opustíme tú istotu, ktorú nám dávalo päť rokov na vysokej škole? Niekomu možno pomôžu priatelia, niekto musí vyčnievať z radu.

Žijeme v časoch, kedy sa neustále všetko mení. Názory, politika, počasie. Zachovajme si však kúsok optimizmu. Albert Camus raz povedal: "Najbohatšie obdaruje budúcnosť toho, kto všetko dáva súčasnosti." Podobným heslom sa riadili aj tí, ktorí naplnili toto číslo zaujímavými článkami nielen o časoch zmien. Pribudli nám nové rubriky, noví členovia tímu a pozmenili sme aj vzhľad časopisu. A snád sa nám potvrdí, že to, čo sme dali do súčasnosti, sa nám vráti v budúcnosti. Buď v podobe spokojného čitateľa alebo ako pocit z dobre odvedenej práce.

Želám Vám príjemné čítanie a nezabudnite, že sa oplatí myslieť pozitívne, nech už nám život prináša čokoľvek.

Matúš Horváth

OBSAH

Študent a univerzita

Rozhovor: Mgr. Et Mgr. Jana Spálová, PhD.	5
Reportáž – Fakultný výlet na Myjavu	10
FaCOOLtne stredy na FF UCM v Trnave	14
Reportáž – OBLOHA 2014	15

Život a zábava

Bronislava Drgoňová „Ako (ne)odletieť“	25
Lucia Mikušová a Vladislav Alexandrovič Hloba „Pohľad z druhej strany“	28
Lula Matúšková „Welcome to Manistee!“	30
Zuzana Ondrejková a kol. „Hovoríme po slovensky!“	33
Veronika Žáková “Obzvlášť živelní hrdinovia”	34

Umenie a kultúra

Ján Rímeš “Kontroverzia v umení”	19
Sindy Straková “DIVIDED” (recenzia a rozhovor)	22
Veronika Žáková “Ceasar’s Way” (recenzia)	24

Rubriky

CONNECTING WORLDS:	36
ESN	36
Zahranční študenti	38
Výlet do Vlkošínca	39
TRNAFČAN	41
MÚZika	42
EYE OPENER	44
SHALOM GOYIM	46
Zemiakolandia	48

Literárna príloha

Kate Star „Eva part VIII.“	52
Natália Alexandrová „Nobody at All“	54
Sindy Straková „Tma“	55
Martin Hora „Lož“	56

*Rozhovor s Mgr. et Mgr.
Janou Spálovou, PhD.*

Matúš Horváth a Marek Hlavatý

V tomto čísle časopisu PARAZOL UCM by sme radi cez rozhovor predstavili sympatickú členku katedry Anglistiky a amerikanistiky na Filozofickej fakulte Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, ktorá svojim úsmevom a pokojným prístupom k práci dokáže premeniť napríklad hodinu odborného prekladu právnickej angličtiny na príjemne strávených šesťdesiat minút so slovíčkami a frázami. Mgr. et Mgr. Jana Spálová, PhD., prekladateľka s veľkou láskou k záhradke a káve...

M: Dobrý deň, pani doktorka. V prvom rade sa Vám chceme poďakovať za možnosť spraviť s Vami rozhovor.

S: S radosťou.

M: Začal sa nám ďalší akademický rok. Pre mnohých je to posledný, piaty ročník. Ako ste trávili leto?

S: Ako som trávila leto? Toto leto som trávil doma. Nebola som nikde na dovolenke. Ale konečne som dopísala slovník z pracovného práva, pretože cez semester nemáme čas pôsobiť vedecky. Píšeme väčšinou cez leto. Dokončila som slovník z pracovného práva, tak sa teším. Okrem toho som pracovala doma v záhrade.

MT: A v záhradke čo také robievate?

S: V záhradke? Všetko. (smiech) Žijem iba s mamou, takže celá záhrada je na mne, ale našťastie sa striedame s bratom. On tam má nasadený vinič.

MT: Ó, tak áno. Vinič, to už je dosť práce. No. Takže všetko okolo viniča? Ako striekanie, strihanie...

S: Nie. Ja mám zeleninovú záhradku. Ale brat vždy potrebuje napríklad, ja neviem, ostriať hrozno alebo pozbierať plody.

MT: To mi pripomína prácu v záhradke, keď kedysi študenti, aj na vysokých školách, občas chodievali na brigády,

S: Chmeľové brigády.

MT: Napríklad na chmeľové... a to nás privádza k tej druhej otázke - ako si spomínate na svoje študentské časy na vysokej škole, prípadne

môžete okrajovo spomenúť aj strednú školu? Ako ste začínali, ako ste študovali a kde ste študovali?

S: Strednú školu som študovala na gymnáziu v Hlohovci. A tam bolo veľmi dobré štúdium, pretože sme boli veľmi dobrý kolektív. Bolo nás tridsaťšesť v triede. A všetci sme si rozumeli do jedného. Strašne sme sa ľúbili a aj teraz, keď sa stretne, tak je to úžasné. Na vysokej škole sme boli tiež taká partia piatich študentov.

M: Takže dobrý kolektív.

S: Dobrý kolektív v oboch.

MT: To je inak zriedkavé, pretože aj moja mama spomínala, že keď boli na strednej škole, tak boli v podstate ako jedna rodina. Ja som napríklad zažil také veci, že my sme sa veľmi stratifikovali. Skupinky sa porozdeľovali.

S: Inak musím povedať, ja som prerušila na gymnáziu jeden rok, aj na vysokej škole jeden rok štúdia, a čo si pamätám prvú triedu, tak tam bola tiež taká veľká rivalita. Ale až v ďalšom ročníku, teda s tými, čo som prepadla. Stane sa, že sa stretnú aj takí.

MT: Tak, aj my sme to zažili, aj ďalšie ročníky to určite zažijú.

M: Je to asi individuálne.

MT: Je to o ľuďoch, samozrejme.

M: Ďalej taká záludnejšia otázka. Aká ste boli študentka?

S: Bifloška, strašná bifloška. Áno, sedela som v šoférskej lavici. (smiech). Ja som bola strašný bifloš.

M: Takže ste mali dobré známky?

S: Škola ma strašne bavila. Aj som bola zvedavá. Mňa napríklad zaujímala fyzika. Išla som aj do knižnice požičať si knižky, aby som vedela niečo o Herónovej parnej banke. Mňa to proste zaujímalo. Zvedavá som bola. Možno, že ma fyzika vôbec nebavila, ale bola som zvedavá. Chcela som sa niečo nové dozvedieť. Totižto ja som sa nevedela biflovať. Ja som musela mať veľa načítaného.

M: A bol nejaký predmet, ktorý vám nešiel?

S: Na matiku som chodila vždycky žobrať, aby som mala dvojku. (smiech)

MT: Tak to ste na tom boli dobre, pretože ja som chodil žobrať, aby som nemal 5. (smiech)

M: Ja tiež. Ja to isté.

MT: Na gymnáziu hlavne. U mňa bolo to zaujímavé, že na základnej škole som bol jednotkár-dvojkár z matematiky. Ale na gymnáziu som dostal takú pani učiteľku, ktorá si na mňa zasadla a už som sa viezol. Inak, ešte to štúdium, či už na vysokej škole alebo na strednej - brali ste to vtedy alebo to aj teraz beriete ako príležitosť nájsť si dobrých kamarátov?

S: Áno, mám veľa dobrých kamarátov. Stretávame sa.

MT: Tak to je paráda, uvidíme, ako to bude u nás. (smiech)

S: Na vysokej škole to bolo ťažšie, lebo spoločnosti tam boli zo všetkých miest, z východu a neviem čo, ale aj napriek tomu, vieme o sebe. Na Facebooku sa predsa dá každý nájsť, ale predtým, ešte keď nebol Facebook, tak bolo ťažké sa s tými ľuďmi stretnúť, lebo každý odišiel do Anglicka alebo do Ameriky. Hlavne každý si menil telefón, a to bolo najhoršie.

MT: Bola taká doba, tie čísla stále meniť. Teraz trochu z iného súdka. Už teraz z pohľadu pedagóga alebo vyučujúceho. Ako vnímate

súčasných študentov, keď to porovnáte napríklad so sebou alebo keď ste začínali učiť? Odkedy ste vlastne začali učiť na strednej alebo vysokej škole?

S: Ja som po skončení prvej školy odišla robiť do Tatier také týždňové jazykové kurzy. To som robila asi osem rokov a potom som nastúpila na bilingvi školu a popritom som začala učiť na výške.

MT: Takže teraz, keď porovnáte študentov 21. storočia a študentov, dajme tomu spred niekoľkých rokov, tak vnímate nejaký rozdiel v povahách alebo prístupe ku štúdiu? Hlavne z pohľadu pedagóga, vyučujúceho.

S: Keď porovnam napríklad prvákov, tak mi pripadajú takí, že „všetko mi naložte na tácke“. Ale už keď prídu do piateho ročníka, tak viem, že sú to osobnosti. ... Je tam vidieť postup, to, že sa človek mení. Ja neviem, my sme boli na tej prvej vysokej škole takí bifloši, my sme si aj knihy kupovali, zo zahraničia sme si ich dávali nosiť. Teraz to u študentov vidím tak, že keď aj začínajú písať nejakú bakalárku alebo diplomovku, tak hovoria: „Prosím Vás, povedzte mi, v akej knihe je čo, aby som si nemusel knihy kupovať.“ Ja viem, že finančná situácia niekedy nedovoľuje študentom, aby si kúpili všetky knihy, ale dnes je všetko na internete.

MT: Trošku doba zhýčkala študentov, už dokonca na základnej škole je to vidieť, že všetko majú na internete...

M: ... a berú to ako samozrejmosť.

MT: To je taká dvojsečná zbraň - internet a doba, akú máme.

S: A zasa musím povedať, že vedomosti, aj keď sa to teraz nezdá, sa posúvajú a idú dopredu.

MT: Keď sme hovorili o modernej dobe a technike, tak sa nám ponúka ďalšia otázka. Moderná doba ponúka študentom nepreberné množstvo možností vycestovania, najmä do USA. Máte aj vy skúsenosť s cestovaním počas

alebo po štúdiu na vysokej škole? Prípadne kam ste cestovali?

S: Anglicko, Škótsko, Cyprus a potom som chodila tlmočiť do Francúzska.

M: A máte aj nejaké miesto, kde by ste sa najradšej z týchto miest vrátili? Kde ste to mali najradšej?

S: Ja som strašne veľa cestovala. Bola som aj na Mauríciu, aj tam som bola tlmočiť, ale posledných 5-6 rokov ostávam strašne local patriot. (smiech). Už mám vlastne toho cestovania plné zuby.

MT: Local patriot znamená v rámci Trnavy alebo Slovenska?

S: Trnava, bydlisko a Slovensko.

M: East or west, home is best. (smiech)

 S: Nie, možno je to spôsobené tým, že mám chorú mamu a musím byť pri nej. Už som od toho cestovania troška upustila.

MT: Tento rok je plný študentských akcií a podujatí. Aj my sme mali možnosť zúčastniť sa Big Azu Day alebo Facooltných stried. Študentom sa ponúkajú možnosti, ako sa uplatniť na trhu práce čo najlepšie. Predstavte si, že ste na podujatí, kde vám ponúkajú prácu. Ako by ste k tomu pristupovali, keby vám ponúkali pomoc?

S: Určite by som sa zaujímala. Dnes je strašne veľký pretlak. Ja mám skončené právo, a nemôžem robiť právo. Do súdnictva sa nedostanem, ani na prokuratúru, lebo to je ťažko obsadené. Jediné, čo je možné, je advokácia a advokácia je dnes v takom stave, že keď chcete robiť advokátskeho koncipienta, tak musíte platiť advokátovi za právnické služby, a za to, aby Vás vôbec zamestnal na päť rokov. Chápem, že je veľký pretlak, že je strašne veľa vysokoškolákov a je ťažké si nájsť zamestnanie po skončení školy. Toto nezávidím študentom dnešnej doby a určite, ako vysokoškolský študent, by som už

počas školy pracovala, aby som mala niečo do životopisu.

MT: Takže tým pádom sa stotožňujete aj s naším názorom. Veľakrát sa stáva, že kvalita študentov je nízka...

S: Ja si spomínam na svoj prvý pohovor. Pýtali sa ma tam, či by som vedela robiť pre podnik, ktorý vyrába cigarety. A ja som povedala áno, že bez problémov. Lebo som chcela pracovať. (smiech). Ale upozornili ma na to, že je tam veľa fajčiarov, pretože dostávajú cigarety bokom. A spýtali sa, že či by som vedela v takom prostredí. Veľa si človek uvedomí aj na pohovoroch. Na čo je a na čo nie je.

MT: Ak dovoľíte, takú osobnejšiu otázku. Ste fajčiarka?

S: Nie, nie som. Nikdy som ani cigaretu nedržala v ruke.

MT: Máme tu krabičku. (smiech)

S: Nie, nie. Ja sa bojím, pretože som veľký kávičkár, a keby som sa naučila aj na cigarety... Stačí jedna závislosť.

M: Čo by ste študentom poradili? Ako si nájsť prácu? Myslieť dopredu, aspoň tie dva-tri roky? Aj počas štúdia si hľadať nejakú tú prácu?

S: Nemusí to byť hneď práca, ale snažiť sa v štúdiu byť niečím výnimočný. Určite sa zapojiť, tak, ako Vy robíte súťaže, zúčastňujete sa všelijakých podujatí. Teraz budeme mať ŠVOČ-ku. Študentom vadí, už keď sú na škole, chcú už pracovať, ale na tej škole by mali najviac nasať vedomosti, lebo už potom nebudú mať čas, keď budú pracovať. Teraz, v tomto období, by mali byť výnimoční vo svojom štúdiu.

MT: Je veľa takých študentov, podľa vás, alebo je ich málo, ako šafranu?

S: Nie, v každom ročníku sa nájdu takí výnimoční. Ja väčšinou učím tretiakov a potom piatakov. Na tých piatakoch je už vidieť, že sú to osobnosti.

MT: Tak ono je koniec koncov dobré, že ich je málo, lebo máme väčšiu šancu sa uplatniť. (smiech) Vy ste vyštudovali právo. Ste aj vyštudovaná tlmočníčka?

S: Nie tlmočníčka, prekladateľka. Chodila som však aj tlmočiť.

MT: Okrem tohto, z profesionálneho, možno polo-profesionálneho hľadiska, čomu sa ešte venujete? Je ešte nejaká oblasť, o ktorej nevieme? Nejaká tajná oblasť 51? (smiech)

S: Teraz som sa dala do písania slovníkov. Slovníkov z oblasti pracovného práva.

MT: Dôvodom je fakt, že by ste chceli publikovať? Alebo ste už zostavili slovníky?

S: Teraz by som chcela jeden vydať. A potom ešte, keby Vás zaujímalo, potom mám také ženské práce - vyšívanie.

M: Tak to sa už často nevidí v tejto dobe.

S: Keď som v JAME, učím osem hodín a nemáme tam počítač ani nič iné. Už ma prichytil kolega, ako som vyšívala. (smiech)

M: Aké máte plány do budúcnosti? Splnili sa Vám niektoré sny alebo na ne ešte stále čakáte?

S: Strašne ma baví práca na vysokej škole, ale prekladu ani učenia teraz nestíham veľa. Čo by som si chcela dorobiť, je súdna pečiatka. Mňa vždy bavil odborný preklad, jazykoveda. Ale mala som rada aj literatúru.

MT: A napríklad z takého neprofesionálneho hľadiska - je nejaká krajina, kde ste ešte neboli a chceli by ste sa tam ísť pozrieť?

S: Je - Írsko. S bratom chodievame tak, že robievame retro akciu. Moja neter tiež študuje angličtinu, a keď išla na vysokú školu, tak sme ju zoberali do Anglicka. Išli sme autobusom. Môžeme spraviť aj nejakú retro akciu tak, že pôjdeme do Írska, ale to neviem, či nás nezabijú, pretože prídu o nohy, v autobuse. (smiech) My sme chceli, aby sme boli spolu. Aby sme mali zážitky.

MT: Veríte v lásku na prvý pohľad?

S: Tak určite, že na prvý pohľad existujú nejaké sympatie, ale či to je láska na prvý pohľad, to neviem. Ja už dneska lásku plánujem tak trošku inak. Láska nie je o slovách, ale o činoch. Takže sme v Mackbethovi, nie v Hamletovi. (smiech)

MT: Čo je podľa Vás náročnejšie? Vyučovať dospelých študentov ako sme my alebo žiakov v teenagerskom veku?

S: Keď som študovala angličtinu, tak som učila popri tom na gymnáziu a učila som tam piatačikov. Ja som ich nútila, aby mi písali listy, aby sa naučili, ako to chodí na poštu, a neviem, čo všetko. Aj vyhrali súťaže. To ma bavilo. Ale dnes si už neviem predstaviť, či by som sa vedela vrátiť.

MT: Takže je to viac-menej o zvyku. Nie o prístupe.

S: Človek, keby bol prinútený, tak vydrží všetko.

M: Keď sme spomínali kávu, doprajete si ju len doma?

S: Dvakrát denne.

MT: Aj vonku niekde v kaviarničke?

S: Aj v kaviarni. Tam si dávam väčšinou latté alebo cappuccino.

MT: To je také ženské, ale videl som aj chlapov, že to pijú. (smiech) Takže veľká kávičkárka, prekladateľka, sympatická vyučujúca.

S: Ďakujem.

MT: Ďakujeme za rozhovor.

Reportáž: *Fakultný výlet na Myjavu*

Matúš Horváth

Bol to pomerne sychravý a veterný deň, skoré ráno, keď sa vo vestibule Univerzity svätého Cyrila a Metoda v Trnave objavil postupne sa zväčšujúci hlúčik študentov. Nečakali ani na prednášku. Všetci sa zišli za jediným cieľom – vyraziť v ústrety dobrodružstvu. Písal sa 22. október, osem hodín ráno, keď niekoľko poslucháčov z rôznych katedier nedočkavo čakalo na príchod autobusu, ktorý ich zavezie do malebných končín západného Slovenska.

Bol to deň fakultného výletu, deň odpočinku ale aj návštevy múzea v Sobotišti, pešieho výstupu na hrad Branč s konečným cieľom v Turej Lúke na Gazdovskom dvore. Naša cesta sa začala okolo pol deviatej keď sme sa všetci vydali autobusom smerom na sever, cez Senicu, aby sme dorazili do nášho prvého cieľa.

Olovená obloha a silný vietor síce niektorým z nás nepridával na nálade, no i napriek tomu, že ktosi v autobuse polohlasne zvolal "Táto cesta je nekonečná", mohli sme na chvíľu uniknúť od povinností, ktoré sú spojené so štúdiom toho či onoho odboru.

Našou prvou zastávkou bolo Sobotište, na prvý pohľad nenápadná a neznáma dedina, ktorá leží asi sedem kilometrov od väčšieho mesta Záhoria – Senice. Po krátkom čakaní sme boli uvedení milou staršou dámou do Múzea Samuela Jurkoviča.

S prvými pohľadmi na presvietené vitríny sme sa započúvali do výkladu našej sprievodkyne o histórii obce Sobotište, o tradícii Habánov – skupine novokrstencov z Nemecka, ktorí prišli na územie Spišu a neskôr západného Slovenska v období 16. storočia - a ich keramikárskeho a architektonického umenia a nechýbali ani zaujímavé informácie a pohľady na počiatky družstevníctva na Slovensku. Naše poznatky boli obohatené krátkym filmom, ktorý názorne vysvetľoval tradíciu a budúcnosť družstevníctva nielen na západnom Slovensku.

Dážď neustával, ba zdalo sa, že tu v Sobotišti ako by chcel ukázať svoju silu naplno. Napriek počiatočnému váhaniu sme sa vydali na pešiu exkurziu po obci, aby sme zmáčaní jesenným dažďom obdivovali habánsku architektúru, zvonicu a mlyn, ktorý sa miestni dobrovoľníci snažia postupne zrekonštruovať. Naše poznávanie doplnil o ďalšie vzácne informácie pán profesor Ján Danek, ktorý v súčasnosti pôsobí ako zástupca vedúcej katedry pedagogiky na filozofickej fakulte UCM v Trnave.

Naším ďalším cieľom po "sobotištskom okruhu" bola zrúcanina hradu Branč. Cesta bola kľukatá, no všetkých potešil príjemný predkrm pre naše oči. Pohľad na malebnú krajinu kopaníc s kopcami a dolinkami s majestátno sa týčiacim Brančom na úpätí vrchu nás povzbudil pred náročným výstupom.

Izba v slovenskom dome v Turej Lúke

Habánska zvonica v Sobotišti

Kroje z Myjavska

Keď sme opustili vyhriaty autobus, vydali sme sa po štrkovej ceste strmým svahom k studeným stenám dávnej stavby. Silný vietor akoby šepkal o dávno zabudnutých príbehoch, ktoré sa na hrade udiali. Hrad Branč pochádza z 13. storočia. Najstaršia písomná zmienka, ako sme sa dozvedeli od pána profesora, pochádza z roku 1317. Hrad mal kedysi 40 izieb, ba dokonca aj studňu, ktorá sa však stratila v priepasti času. Ešte dnes je však z hradu cítiť silná mágia, ktorú sa snažia zachovať dobrovoľníci zo širokého okolia. Majiteľmi hradu Branč boli viaceré významné osobnosti slovenských dejín, medzi nimi aj Matúš Čák Trenčiansky či Matej Korvín.

Po spoločnej fotografii sme sa vydali k autobusu a celí nedečkaví sme načúvali slovám pána profesora Daneka o našej poslednej zastávke – Gazdovský dvor v Turej Lúke. Lákadlom pre nás sa stalo najmä slúbené občerstvenie, ale aj prehliadka tradičného slovenského domu, kde nebola núdza o zaujímavé fakty z oblasti života našich predkov, ich zvyklostí a tkáčskeho umenia. Každá izba ponúkala možnosť prezrieť si tradičné myjavské a turolúcke kroje, staručké spevníky a zachovalé remeselnícke nástroje.

Naša sprievodkyňa, ktorou bola milá staršia pani, nás napokon po úzkych schodoch

priviedla až do kuchyne, kde sme boli pohostení čtvrtým čajom, kávou a tradičným "bálešom" – koláčom a tiež masťným chlebom s cibuľou. Po všetkých týchto dobrotách sa len zaprášilo a podniktori neodmietli ani kalíštek "toho hrejivého nápoja". Už asi nezistíme, či to bolo prívalom cukru alebo cibule, no všetci sme sa dostali do ešte lepšej nálady, zabudli sme na zimu a dážd' a vychutnávali sme si atmosféru naplno.

Ako to však býva, všetko dobré raz končí. Tak aj my sme sa pobrali do autobusu, ešte naposledy sme zamávali Turej Lúke zbohom a pobrali sa cestou-necestou do Trnavy až k našej alma mater. Cesta ubehla rýchlo, niekto si ju skrátil spánkom, niekto družným rozhovorom a niekto načúvaním piesní Jozefa Tučného, ktoré nám pán autobusár ponúkol a vytvoril tým zaujímavú retro kulisu.

Po príchode do Trnavy sme sa všetci rozišli každý svojou cestou, no predsa sme mali čosi spoločné, a to príjemný pocit z krásneho výletu. Všetci sme boli unavení, no naplnení krásami západného Slovenska, odhodlaní zavŕšiť deň výhľadom na zajtrašok, kedy sa väčšina z nás opäť vydá k bránam fakulty, aby sme načerpali ďalšie, zasa trochu iné vedomosti.

FaCOOLTne stredy na FF UCM

Vladimír Novák

Prvotná myšlienka sa stalo skutočnosťou. Fakultný projekt, ktorého úlohou je vytiahnuť potenciál fakulty na svetlo sveta. Ale to nestačí. Ako každý projekt, ktorý tvoria ľudia, aj tento sa vyvíja, reaguje, mení sa. Tento semester sa nám blíži ku koncu. S ním sa blíži aj posledná FS, ktorá bude 10. decembra a ponúkne naozaj „chutnú“ prezentáciu fakulty.

Na začiatku stála troška ideálna predstava. Priznávam, počas diania sa ukázala jedna praktická komplikácia. Streda, deň, kedy „sa láme“ pracovný resp. akademický týždeň, je aj dňom s tým najzhuštenejším rozvrhom prakticky na každej katedre a fakulte. Čo bude v letnom? Nechajme sa prekvapiť.

Sumár zimného semestra je jasný: 4 zrealizované FS, 4 participujúce katedry, prezentácia desiatky partnerských organizácií, foto výstavy, dokumenty, filmy, cvičenie, čajovňa, káfovňa či ochutnávky jedla, zaujímavé osobnosti, príbehy, motivácie, štipendiá, možnosti ako rásť. Tento sumár je dobrý, ukazuje, že naša fakulta má naozaj potenciál. Poďme ho teda vytvárať a zlepšovať spolu.

V poradí piata FS bude v znamení histórie, resp. historických jedál. Katedra historických vied a stredoeurópskych štúdií pripravuje chutnú dobovú prezentáciu histórie. Bude to taká príjemná bodka za semestrom a zároveň gastronomický výlet do minulosti.

1.10. / Parazol UCM / AIESEC Trnava / East European Educational and Cultural Center / Trnavský antikvariát /

15.10. Katedra germanistiky / Matej Hrušč-prokrastinácia / DAAD.DE / Čajovňa FANTázia / SLOVART - výstava / /

29.10. Katedra etnológie / Indonézia / DARMASISWA / Tance / Foto výstava / Quesadilla & wok / 4friends

12.11. TVT / Katedra psychológie / SAŠAP / Psychologický klub UCM / Joga / Gustáv Murín / IUVENTA / KOMPRAX / vydavateľstvá /

Foto: Vladimír Novák

Reportáž:

OBLOHA 2014

Matúš Horváth a Marek Hlavatý

Dňa 3. decembra 2014 sa na pôde filozofickej fakulty uskutočnilo kultúrne podujatie s názvom "OBLOHA 2014". Išlo v podstate o druhý ročník akcie tohoto typu, nakoľko už minulý akademický rok mali študenti možnosť na rovnakom mieste a v podobnom čase byť hosťami happeningu s názvom "STROMY 2014".

Tak ako minule, aj tentokrát na začiatku toho všetkého bolo vyhlásenie fotografickej súťaže. Tematické zameranie sa už netýkalo stromov, ale oblohy, mrakov a západov slnka. Opäť chodby univerzity zaplavili plagáty, ktoré znázorňovali nočnú oblohu s mesiacom a výrazný kontrastný nápis OBLOHA 2014.

Očakávanie organizátorov bolo veľké, no nie trúfalé. Spočiatku síce súťažné fotografie prichádzali veľmi pozvoľna, no o pár dní už mail, na ktorý mohli študenti posilať svoje obrázky, zahltili doslova desiatky príspevkov. A nás už len bolo vybrať tie najlepšie do takzvaného "užšieho výberu".

Prvá etapa za nami, ďalšia pred nami. "STROMY 2014" zožali svojho času veľký úspech. Na podujatí si mohli ľudia fotky prezrieť, zahlasovať za najlepšiu, vypočuli si pár pesničiek a čo-to si dali pod zub. Tentokrát bolo na nás nielen dosiahnuť rovnakú úroveň, ale snáď ju aj prekonať.

"OBLOHA 2014" bolo čo do formy rovnaké podujatie s rovnakým priebehom. Ozvláštnenie však prišlo v podobe bleskového nápadu – takého, ktoré vznikajú za pochodu. Ak sa ujali pesničky a občerstvenie, prečo neobohatiť druhý ročník niečím ďalším? Tak vznikol nápad usporiadať divadelné predstavenie spojené s filmom.

Nakoľko fotografická súťaž sa týka médií a umenia, priviedol nás tento nápad k zaujímavej fúzií rôznych druhov umenia – film, divadlo, fo-

tografia, hudba a maľba. Body boli rozpísané a my sme vzali obchody útokom. Nakúpiť bolo treba veľa vecí. A nielen to. Organizovanie takejto akcie si vyžaduje viac ako mesačné plánovanie dopredu. Keď už sme mali zaistenú miestnosť aj čas, stačilo len trochu propagovať a agitovať. :-)

Akcia začala s malým oneskorením krátko po poludní. Návštevnosť bola nečakane veľká, asi 70 ľudí, čo nás oboch prekvapilo a potešilo zároveň. Opäť sa na stene oproti vchodu do presklenej zasadačky na prízemí vynímali súťažné fotografie, lemované dvomi úzkymi pásmi farebného papiera, ktorý zdobil nápis OBLOHA 2014 a silueta draka.

Všetko sa začalo úvodným filmom, ktorý evokoval let ponad hory, lesy a jazerá, sprevádzaný majestátnou a dramatickou hudbou. Tento let priviedol divákov až k "Modrým jazerám", fiktívnemu miestu, kde sa odohráva divadelné predstavenie, ktoré bolo založené na základe (zatiaľ) nedokončenej poviedky "Into the Unknown".

Tu na hostí podujatia čakalo prvé prekvapenie – stali sa súčasťou divadla. Pri ich príchode každý dostal do ruky mikroténový sáčik, ktorým potom ku konci predstavenia začal šuchotať. Akonáhle diváci zbadali dohodnuté gesto, celou presklenou zasadačkou sa rozlial šum nápadne pripomínajúci dážď. A to bol cieľ, ktorý sa nám podarilo dosiahnuť.

Po predstavení si hostia prezreli fotografie a zahlasovali každý za troch favoritov. Tri najlepšie fotografie podľa uváženia každého z návštevníkov. Po hlasovaní nechýbali piesne ani prestávka na občerstvenie. Podávali sa tradičné praclíky, pagáčiky, káva, čaj i pravý anglický koláč z domácej kuchyne našej múzy, pani docentky Petríkovej z Katedry anglistiky a amerikanistiky, ktorá samozrejme na podujatí nesmela

chýbať. Veď to bola práve pani docentka, kto dostal nápad uskutočniť "STROMY 2014", my sme jej nápad len rozvinuli a posunuli ďalej.

Koniec akcie priniesol úľavu najmä nám, organizátorom, pretože takmer dva mesiace príprav a zhonov boli za nami. Prijemne unavení sme vrátili miestnosť do pôvodného stavu a pobrali sa domov, rozmýšľajúc už nad ďalším podujatím, možno s názvom "RIEKY 2015". Ale to je ešte ďaleko.

V závere by sme sa radi poďakovali všetkým za podporu, pomoc a lásku, vďaka ktorým sa nám aj druhý ročník fotografickej súťaže na Filozofickej fakulte UCM podarilo úspešne zvládnuť. Veríme, že sa minimálne ešte raz stretneme na podobnom podujatí, ktoré bude opäť také isté, no predsa iné.

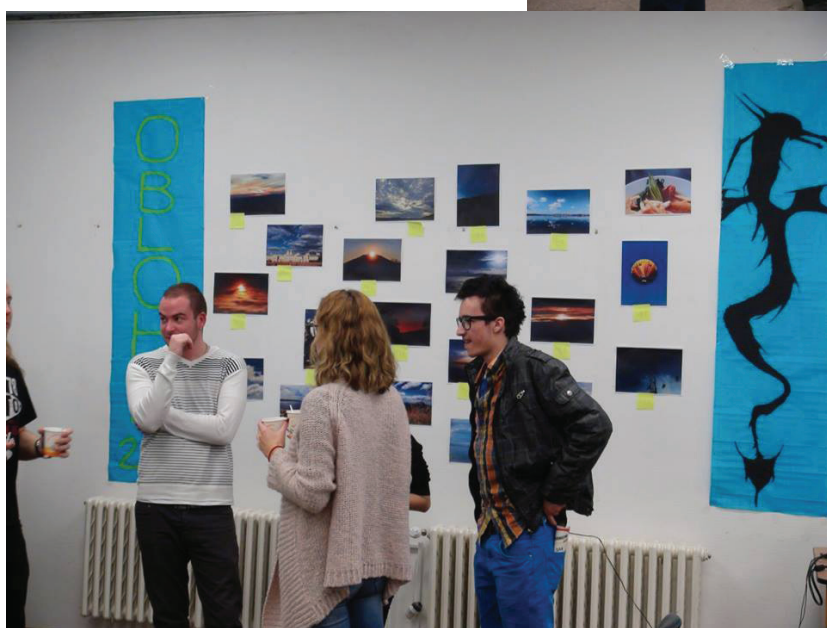
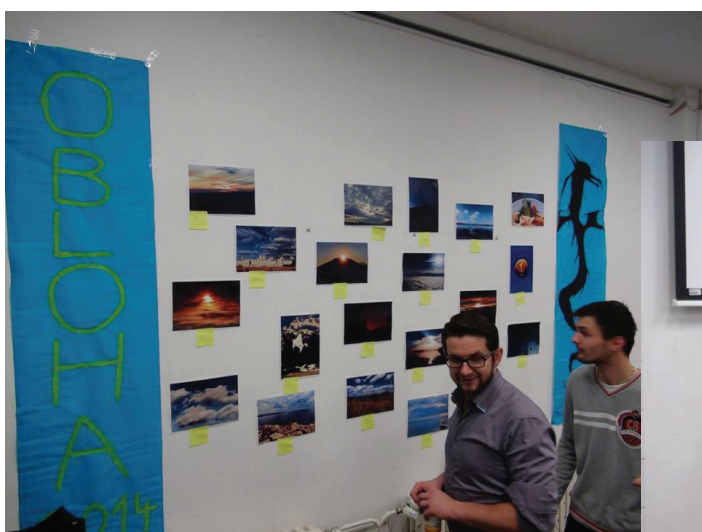

Foto: Filozofická fakulta UCM

Výsledky fotografickej

Dňa 3. decembra 2014 sa v presklenej zasadačke Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila Metoda v Trnave uskutočnilo kultúrne podujatie spojené s vyhlásením troch najlepších fotografií fotografickej súťaže OBLOHA 2014.

Podujatie sa nieslo v duchu pôvodnej udalosti s názvom STROMY 2014, ktorá položila základy súťaže tohto typu. Študenti univerzity mali možnosť prezentovať svoje postrehy okom fotoaparátu a podobne ako v prvom ročníku STROMY 2014, bola opäť hlavným motívom príroda a jej živly.

Výhercom súťaže OBLOHA 2014 srdečne gratulujeme a veríme, že sa dočkáme aj tretieho ročníka, možno so zameraním na moria, rieky a jazerá.

1. miesto Bibiana Palkovičová

sút'aže OBLOHA 2014

2. miesto Michal Holý

3. miesto Paulína Schneidrová

Kontroverzia v umení

Ján Rímeš

Uvedomujeme si, a to viac ako v minulosti, že sa nachádzame v období zmien. No vedú nás tieto zmeny k lepšiemu? V časoch, keď sme sociálne odcudzení a emocionálne otupení, sa i umenie snaží ísť s dobou a túži vyvolať akúkoľvek emóciu. No neraz sa nám pozastaví rozum nad tým, čo je vlastne pokladané za umenie.

Umenie sa muselo vyvinúť v niečo kontroverznejšie, inak by s najväčšou pravdepodobnosťou zaniklo. Autorov takéhoto umenia však nesmieme súdiť za to, že našli spôsob sebaaprejavu. Street artisti, režiséri, maliari, skladatelia, dramatici či spisovatelia. Prierez kontroverziou v umení by som začal definíciou, čo vlastne kontroverzia je. Kontroverzia je spor, roztržka či stret názorov alebo záujmov.

Street art-vandalizmus ako reakcia na páľčivé problémy dnešnej doby

Niektorí Street art umelci robia grafity po stenách, aby upozornili ľudí na problém, pred ktorým si zakrývajú zrak. Napríklad človek z Bristolu nesúci pseudonym Banksy je už známy veľkému okruhu populácie. Jeho dielo spočíva prevažne v grafitoch kombinujúcich šablónové techniky či rôzne inštalácie. Väčšina jeho výtvorov nesú politické, etické alebo kultúrne posolstvo. Obrazy na pohľad príťažlivé pre

okoloidúcich, no v konečnom dôsledku nelegálny obsah vytvárajúci starosť ochrancom zákona. Posprejovaný Londýn, Bristol, jeho práca v Izraeli či New Yorku sa však mýňa primárnemu účinku, pretože delí ľudí na dva tábory.

(<http://sk.wikipedia.org/wiki/Banksy>)

Kinematografia - Sex sa stal zdrojom príjmov filmových spoločností i samotnej prezentácie režiséra medzi kritikmi

Slušnosť sa v dobe kinematografického rozvoja stala nepohodlnou a i etika má v dnešných dňoch zapnutý odkazovač. Častokrát divák sedí pred kritikou ospevovaným snímkom, no napokon vysvitne, že sedí pred dvojhodinovým pornom a na záver sa od Vás čaká, že zatlieskate. Hovorím o filme z tvorby dánskeho režiséra Lars von Triers s názvom „Nymfomanka“. Pravdepodobne som nepochopil poetickú transcendentálnosť tohto filmu. Lars nás zaviedol na cestu sado-masochistického uspokojenia hlavnej hrdinky.

Barnett Newman : Onement VI.

Banksyho tvorba

Banksyho tvorba

20
Ďalším z režisérov je Ulrich Seidl so svojou trilógiou „Raj/Paradies“, „Viera/Glaube“ a „Nádej/Hoffnung“. Stal sa režisérskou celebritou len preto, že točí filmy s tematikou prekračujúcou tabuizované témy? To nevieme.

Sám sa však na jednej z tlačových konferencií vyjadril nasledovne: „Moje filmy nie sú kontroverzné, ale vyvolávajú kontroverzie. Je to preto, lebo prinášajú pravdy, ktoré sú nepríjemné a prekračujú tabu v spoločnosti. Sú to však témy, ktoré sa týkajú každého.“

Ak si sadnete pred takýto film s odhodlaním objektívneho posudku, uvidíte to možno z iného svetla než z toho, ktoré nám servírujú médiá. Spomeniem dva filmy tváriace sa ako umelecké, no každému dôjde, že je to len o sexe. Nie nadarmo sa vraví, že sex predáva: režisérka Małgorzata Szumowska s filmom „Elles“ (2011) a Rob Epstein a Jeffrey Friedman s filmom „Love-lace“ (2013) sú toho dôkazom.

(<http://www.webnoviny.sk/kultura/laureat-zlatej-kamery-ulrich-seidl-tu/693441-clanok.html>)

Výtvarné umenie - Namalujeme nohou pruh

Pred viac ako rokom bol vydražený obraz abstraktného expresionizmu za 44 miliónov dolárov. Nesie názov Onement VI. a pochádza od amerického maliara Barnetta Newmana z roku 1953. Na veľkom plátne máme modrý podklad a jeho stredom vedie biela čiara. Nech na to hľadím v akejkoľvek nálade a z akéhokoľvek uhla, umenie tam nevidím. Ide zároveň o najvyššiu sumu, za akú sa kedy na aukcii predalo dielo tohto predstaviteľa abstraktného expresionizmu, píše agentúra AP.

Diela abstraktného expresionizmu nemajú jasne určiteľný motív či tému. Je na divákovi, čo tam chce vidieť. Pravdepodobne sa aj ja dám na tento typ umenia. Ktovie? Možno aj moje obrazy budú ozdobou nejakej súkromnej zbierky „boháča“.

(http://www.huffingtonpost.com/2013/05/15/onement-vi-barnett-newman-painting-auction_n_3276987.html)

Skladatelia - Keď programy vystriedajú nástroje

Elektronická tvorba zažíva rozmach už od čias skupiny Depeche Mode. Človek, ktorý príde z diskotéky, je však len „ohučaný“ a bez kultúrneho zážitku. Staršia generácia to nazýva „hučákmi“, ale to isté sa hovorilo v období, keď vypuklo rockové a punkové šialenstvo. Ak si však chcete rozšíriť svoje obzory aj v tejto sfére, tak vám odporučím zopár odvetví elektronickej muziky, po ktorých budete vďační za hodinku klasiky.

Electro house

Za otca štýlu electro house osobne považujem Bennyho Benassiho. Global Deejaays a Royal Gigolos začali tvoriť približne v rovnakom období, a to okolo roku 2003. Následne sa špecifické tóny rozniesli ako plameň a mali sme tu šialenstvo nazývané electro house. Celú dekádu nám obohacoval naše životy, no podľa môjho názoru zmena prišla s DJ Tiestom a jeho trackom „Maximal crazy“. Pieseň zamiešala karty a začala sa nová éra - éra zmeny. Vyvinula sa však v niečo fakt nepochopiteľné. Tvorba DJov Martina Garrixa či Davida Guettu je knižným príkladom toho, čo s vami spraví popularita a možno aj dopyt.

TRAP

Hudobný žáner vznikol okolo roku 2000 z južanského hip-hopu a Crunku v južných Spojených štátoch. Je typický hlavne textovým obsahom a originálnym trhaným zvukom. TRAP je v súčasnosti považovaný za hlavný prúd amerického hip-hopu a jeho prvky možno počuť vo väčšine populárnych skladieb súčasnosti. Keď TRAP nabral na popularite, objavili sa ľudia, ktorí odsudzovali nie príliš vážne texty s prevažným zameraním na peniaze, ženy ľahkých mravov a drogy. Taktiež mnohí tvrdia, že TRAP nemá dobrý vplyv na mládež a plytké texty by mohli negatívne ovplyvniť morálny vývin detí. Avšak možno práve vďaka tejto kontroverzii naberá TRAP čoraz viac a viac na popularite. Je všeobecne známe, že vo svete prekvitajúceho kapitalizmu neexistuje zlá reklama.

(<http://sk.wikipedia.org/wiki/Trap>)

Na záver dodám, že zmena musí prísť od nás. Máme predsa rozum, aby sme filtrovali masívne množstvo informácií nie vždy slušného obsahu, a ruky na to, aby sme vypli ovládačom televíziu či počítač, a nohy na to, aby sme vyšli v ústrety prírode, od ktorej sme momentálne po niektorí na kilometre vzdialení.

Banksyho tvorba

„DIVIDED“

Sindy Straková

SlovakAid

**HISTORICKÁ
SPOLOČNOSŤ
UCM**

**UNIVERZITNÁ
KNIŽNICA
UCM**

Historická spoločnosť UCM,
v spolupráci s Univerzitnou knižnicou UCM

vás pozývajú na film

Zuzany Tokárovej

DIVIDED

განცალკევებულნი

6. 11. 2014 o 14.00 v Univerzitetnej knižnici UCM

V Univerzitetnej knižnici UCM sa uskutočnila 6. novembra prednáška spojená s premietaním filmu a stretnutie so **Zuzanou Tokárovou**, bývalou študentkou Univerzity svätého Cyrila a Metoda v Trnave, dobrovoľníčkou v Gruzínsku a režisérkou dokumentárneho filmu „Divided“, ktorú pripravila Historická spoločnosť UCM v spolupráci s Univerzitnou knižnicou UCM.

Na úvod stretnutia nám v krátkej prednáške o moderných dejinách Gruzínska priblížila problematiku separatistického regiónu Gruzínska, Južného Osetska. Po objasnení historických súvislostí, ktoré sú pre slovenského diváka kľúčové pre pochopenie obsahu, sme mali možnosť si dokumentárny film aj pozrieť. Film „Divided“ sa zameriava na gruzínske postoje v konflikte s Južným Osetskom meniace sa v čase, ako voči regiónu, tak aj voči ľuďom žijúcim v ňom.

Dokument rozpráva príbeh dvoch etníc rozdelených vojnou a konfliktmi. Medzinárodný tím filmárov prináša nezávislý pohľad na gruzínsko-osetský konflikt a kriticky analyzuje postoje a reakcie ľudí priamo žijúcich v danej oblasti. Dokument rovnako zahŕňa aj odborný rámec rozprávania cez rozhovory s gruzínskymi aj medzinárodnými historikmi, sociológmi a politológmi. Film nám pomohol lepšie pochopiť okolnosti, ktoré predchádzali oddeleniu Južného Osetska od zvyšku Gruzínska.

Na záver sme mali možnosť v otvorenej diskusii so Zuzanou Tokárovou hlbšie sa venovať problematike Gruzínska ako takého, či už v rámci jeho vnútroštátnej alebo geopolitickej otázky.

Po krátkom uvedení by som rada dala priestor Zuzane Tokárovej, aby sa nám predstavila v nasledujúcom krátkom rozhovore:

22

Pochádzam z Komárna a vyštudovala som pred dvoma rokmi odbor Európske štúdiá a medzinárodné vzťahy na Fakulte sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave. Z Gruzínska som sa na Slovensko vrátila pred tromi mesiacmi a momentálne sa ešte venujem dešiminačnej časti svojho projektu, to znamená promo dokument, premietania, rozhovory. V zásade ale fungujem ako freelancer.

Aká je vaša odborná špecifikácia a prečo práve tá?

V rámci svojich štúdií všetci skôr či neskôr k niečomu inklinujeme. Nemôžeme však byť všetci technicky či ekonomicky zameraní (aj keď určite ide o odbory, ktoré sú v súčasnosti viac „v kurze“). Verím tomu, že aj spoločenské vedy majú práve pri skúmaní spoločnosti svoj zmysel a záleží len na nás, absolventoch, ako tento zmysel zúročíme. Európske štúdiá a medzinárodné vzťahy som si vybrala, pretože sú to všadeprítomné fenomény, ku ktorým môžete pristupovať z rôzneho uhla pohľadu. Môžete ich skúmať podľa množstva teórií, môžete spoznávať ľudí, čo tieto fenomény tvoria, a následne na vzorcoch správania robiť prieskum a overovať hypotézy. Je to pre mňa fascinujúca veda, aj keď je neexaktná. Ja osobne som sa rozhodla ku nej pristupovať aktívnou činnosťou, a teda ideálne prácou v teréne.

Kam smerovali vaše ďalšie kroky po ukončení štúdiá?

Vyskúšala som si prácu v neziskovom sektore aj korporácii pred tým, ako som vycestovala do Gruzínska. Viac ma zaujal, priznám sa, neziskový sektor. Ale aj tam ideálne taká organizácia, ktorá robí priame projekty s ľuďmi a pre ľudí, kde ich výsledky a dopady aj reálne máte možnosť vidieť. Potom nie je možné, aby ste pochybovali, či má vaša práca zmysel.

Ako ste sa dostali k danej problematike?

Štúdiám o konfliktoch som sa venovala ešte počas svojich štúdií v Uppsale vo Švédsku.

Bola to pre mňa zaujímavá sféra, s ktorou som sa na Slovensku nestretla. Vrela som si, že by som chcela ísť ďalej a moje prvotné poznatky rozvíjať aj po škole. Chcela som vedieť, ako to funguje v praxi. Povedala som si, že to urobím skúsenosťou z „prvej ruky“ a že jednoducho do nejakého konfliktného, prípadne post-konfliktného regiónu vycestujem.

Čo vás viedlo k spolupráci s neziskovou organizáciou Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj?

Keď som už bola rozhodnutá, že do zahraničia vycestujem ako dobrovoľník, bolo mi jasné, že si musím nájsť vysielajúcu (tak ako aj prijímajúcu) organizáciu. SCKR je v rámci slovenských neziskových organizácií taká, ktorá má skúsenosti jednak s vysielaním dobrovoľníkov do zahraničia, a jednak aj s rozvojovými projektmi. Je viac možností, ako sa dá získať finančná pomoc pre vycestovanie. Ja som si zvolila program SlovakAid, ktorý je spravovaný Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Ide o našu oficiálnu rozvojovú pomoc ponúkanú programovým krajinám Slovenska. Gruzínsko je jednou z tých programových krajín.

Čo plánujete v blízkej budúcnosti?

Plánujem určite uzavrieť svoje po-projektové aktivity a pustiť sa do niečoho nového. Zahraničie určite otvára oči a človek zrazu zisťuje, že možností je mnoho a vecí, ktoré zaujímajú a bavia, ešte viac. Nie som zástanca „nalinkovanosti“ ako je to často zaužívané na Slovensku, teda že chodíte na strednú školu, potom na vysokú, nájdete si partnera, vezmete hypotéku, kúpite byt a tak ďalej. Človek by mal hľadať veci, ktoré ho naplňujú, a mal by ich neskôr aj robiť. Možnosti, ako to urobiť, existujú. O toto sa, samozrejme, budem snažiť aj ja v budúcnosti. Nevylučujem ďalší pobyt v zahraničí, či už na nejakom projekte, alebo len tak na vlastnú päsť.

Na záver by som vám rada poďakovala za príjemnú spoluprácu.

Cesar's Way - recenzia

Veronika Žáková

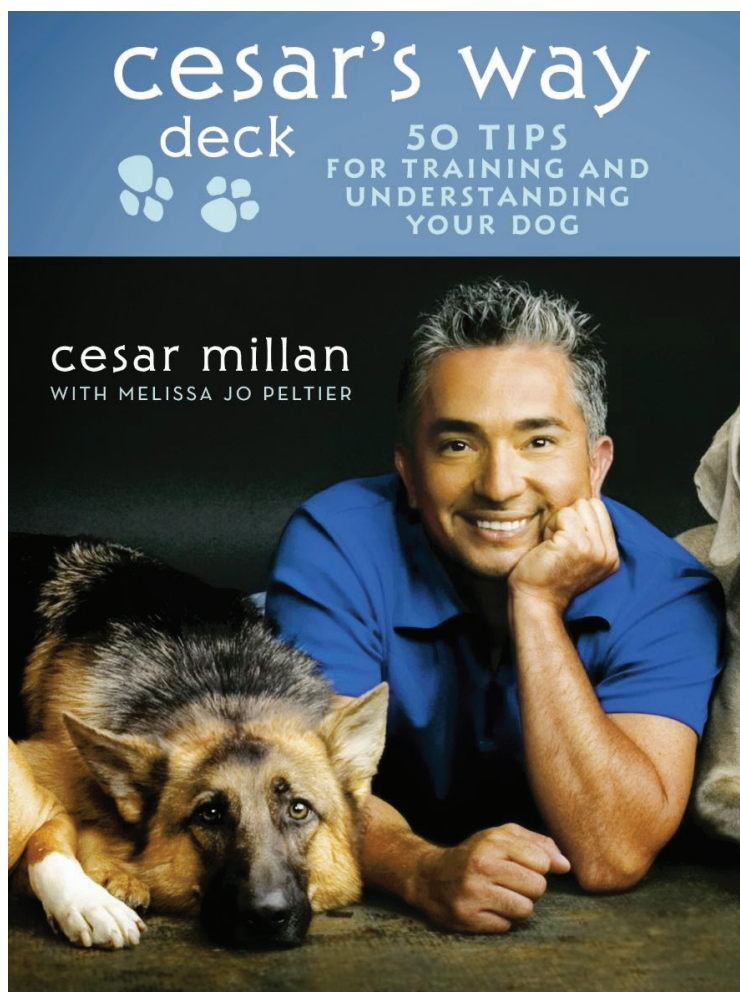
Cesar Millan is a Mexican-American self-taught dog trainer. He is widely known for his television series *Dog Whisperer with Cesar Millan*, broadcast in more than eighty countries worldwide. He became a U.S. citizen in 2009 and is now living in California.

For many veterinarians and dog behaviorists Cesar Millan is only some uneducated Mexican guy who became perfect sensation to make money. For the others he is a star, a guru and a true pack leader. Some say his methods are very controversial but I think, those who are saying this, don't and maybe never will understand his way of training the dogs.

This book is not a fiction. It is not a book for veterinarians filled with technical words. This book is for everybody who is interested in one of the right ways of training a dog and for everybody who wants to learn more about the dog's psychology. In his book Cesar Millan describes the basics which every dog owner should know and needs to know. You will learn what goes on inside your dog's mind and this book is trying to teach the dog owners how to develop positive and fulfilling relationship with their dogs.

His way is to apply appropriate correcting method on a particular dog because each dog is different. Each dog has different behaviour problems that were caused by different owners. In order to have a healthy and balanced dog which accepts you as a leader without any doubts, you need to do exercises, you need to acquire discipline and then affection, right in that order.

I use his methods on some animals I need to and it really works! According to me this book is worth reading and it is trully one of the best everyday guidebooks of how to understand and correct common dogs problems.

<http://www.vitaminasparaelexito.com/2013/11/el-encantador-de-perros.html>

24

Ako (ne)odletiet'

Bronislava Drgoňová

„Poznáte to... šetríte na dovolenku celý rok, zrazu super ponuka, kufre zbalené (v tom lepšom prípade aj váha je v limite) – tak hor sa na letisko...“

Rada by som sa podelila so svojou skúsenosťou z tohto leta. Celé leto som pracovala na letisku M.R. Štefánika v Bratislave na oddelení výpravne, kde bolo hlavnou náplňou mojej práce vybavovanie cestujúcich k odletu.

Počas tejto brigády som prišla o všetky ilúzie ohľadne scestovanosti ľudí. Nikdy by som neverila, že ľudia majú problém orientovať sa na našom malom letisku. Trochu Vám ho priblížim, ak ste ešte neodlietali z Bratislavy.

Letisko M. R. Štefánika je celkom malé - má len dva terminály a najvyťaženejšie je hlavne počas leta. Všetky informácie sú dostatočne viditeľné, a čo je dôležité, sú v slovenskom aj anglickom jazyku. Zdôrazňujem „dôležité“ preto, lebo veľmi veľa ľudí má asi problém pochopiť písaný text v rodnom jazyku. Chápeť však, že cestovanie lietadlom nie je také bežné ako cestovanie autobusom či vlakom...

Týmto článkom by som možno aj chcela dať malý návod, ako odletieť na vysnívanú dovolenku, domov, za prácou... Na začiatok je dôležité dostaviť sa na letisko VČAS, t. j. aspoň dve hodiny pred odletom. Nebojte sa zaparkovať pred letiskovou halou, keďže prvých 15 minút je zadarmo... Je to dostatočne dlhý čas na to, aby sme vyložili kufre, rozlúčili sa a poplakali si za rodinou hrudou a rodinou. Avšak aj napriek veľkej tabuli s nápisom 15 MIN FREE som bola veľakrát svedkom toho, že ľudia sa radšej trikrát otočili na kruhovom objazde, zaparkovali na ňom či cúvali do zákazu, len aby nemuseli „zaplatiť“ parkovné. Len na okraj spomeniem, že prejazd cez letiskové parkovisko je napokon nevyhnutný, inak sa von nedostanete.

Po príchode do odletovej haly je dôležité pozrieť sa na veľkú tabuľu, kde si nájdete svoj let a zistíte potrebné informácie ako číslo check-in pultíku a stav, teda či už je check-in otvorený, prípadne v akom štádiu odlet je. Pri vybavovaní sa na check-ine pozdravíte zamestnankyňu výpravne. Nielen preto, že ste vychovaný, ale aj

Terminál B – Non Schengen

preto, lebo ste si zistili, ako vyzerá vaše lietadlo, a radi by ste sedeli na sedadle 12A, teda pri okne. Hneď ako máte v rukách letenku, pozriete si čas dostavenia sa do gate-u a jeho číslo (pretože som nepočúval, keď mi to tá milá slečna vravela). Okrem toho dbajte na pozorné čítanie informačných tabulí a pri akomkoľvek probléme sa neváhajte obrátiť na info pult – od toho tam tie slečny sú. Druhá vec, ktorú by ste mali spraviť, je prejsť si bezpečnostnou kontrolou. Pred ňou treba všetky nepovolené predmety vyhodiť. Áno, aj minerálku, krém, vreckový nôž – všetko, čo je v obale väčšom ako objem 100ml alebo patrí medzi zakázané predmety. Predídete tak situácii, že prídete o obľúbený a drahý parfum (nie, nepresvedčíte pani v rukavičkách, ktorá vás bude kontrolovať, aby ho nevyhodila).

Po úspešnej kontrole prejdete do **terminálu A**, odkiaľ sa odlieta do krajín v Schengenskom priestore, čiže do krajín Európskej únie (okrem Írska, Veľkej Británie, Rumunska, Cypru a Bulharska), Albánska a Nórska. Ak letíte do krajín mimo EÚ, resp. neschengenských oblastí, musíte prejsť do rovnako dostatočne označeného **terminálu B**. Tu je potrebné pripraviť si cestovný doklad (to je váš pas alebo občiansky preukaz, nie papier z cestovnej kancelárie), aby vás príslušníci v zelených uniformách na tzv. „pasovke“ skontrolovali. Po tomto procese šup do duty free shopu, na kávu alebo si kúpiť časopis. Nezabúdajte si však stále sledovať čas otvorenia gate-u.

Prečo píšem o kontrolovaní času, čísla gate-u, terminálu? Čudovali by ste sa, ale aj počas mojej služby sa stalo, že cestujúci neodleteli. Či to bol let do Londýna, ktorý sa dá prebookovať pomerne ľahko, tak aj na dovolenku. Keď sa niekto nedostaví načas, bohužiaľ, neletí. Treba si uvedomiť, že lietadlo nie je autobus. Čas na letenke znamená, že lietadlo je alebo aspoň by malo byť v tom čase už vo vzduchu, a nie je časom nástupu do lietadla. Veľakrát sa stalo, že som musela chodiť z terminálu na terminál a zháňať ľudí, aby vôbec odleteli. Na bratislavskom letisku, ako aj na mnohých iných, sa už výzvy nevyhlasujú a ak, tak len vo výnimočných prípadoch. Takže nehrozí, že keď niekto mešká, tak sa automaticky hlási, aby sa „pani Hermiona Nová dostavila k východu číslo 13“ ... neexistuje ani prvá, druhá, tretia výzva. Všetky informácie sú na tabuliach spolu s informáciou, aby si cestujúci sledovali čas odletu. Takže hnevať sa, kričať, byť nepríjemný na zamestnancov, nie je vhodné.

Ďalej sa netreba tváriť ako majstri sveta a najmúdrejší na Zemi. Mnohí si myslia, že keď dvakrát do roka letia do Anglicka za rodinou, tak vedia všetko o tom, ako to na letisku chodí. A nevedia. Vtedy ich len upozorníme, že tak, ako oni majú v práci nejaké postupy a povinnosti, tak aj my máme svoje a nie je vhodné nás poučať. Toto sa väčšinou stávalo na odletoch low-cost leteckej spoločnosti Ryanair. Keďže je

to nízkonákladová spoločnosť, tak neočakávame služby, aké by nám poskytli napríklad Emirates. To by sme neleteli za 29,90 eur.

Ak nevíete, ako to chodí s touto spoločnosťou, tak ja Vám poviem. Cez internet si kúpite letenku, zaplatíte a spravíte si online check-in. Je dôležité urobiť si ho včas, najneskôr 2 hodiny pred odletom, pretože vás na letisku môže prekvapiť 70 eurový poplatok za airport check-in. Okrem toho, ak nemáte pridanú batožinu či nepotrebujete visa check, predídete tým dlhému čakaniu v rade na check-ine a po príchode na letisko môžete ísť hneď na detekčnú kontrolu. Ideálne treba mať jeden kus batožiny správnych rozmerov, ktorú si v ideálnom prípade vezmete aj na palubu. Aj keď Ryanair zaručuje jeden kus batožiny na palubu, nie je to vždy tak.

Podľa jedného z mnohých nariadení tejto leteckej spoločnosti bolo treba označovať každý kus batožiny bezplatným štítkom, ak už bolo naboardovaných 90 cestujúcich. Ponaučenie – radšej budem stáť dlhšie v rade a budem medzi prvými s kufrom na palube, ako sedieť na káve, prísť medzi poslednými a vyzdvihnúť si ho až na páse. S týmto malo veľmi veľa ľudí problém a dávali nám to jasne najavo. Urážky, kriek, mierne agresivita boli na dennom poriadku. Avšak tak, ako si pri podpise zmluvy musíte prečítať aj malé písmenká, takisto aj pri zakúpení letenky si musíte prečítať všetky podmienky leteckej spoločnosti. Ušetrí vám to čas, peniaze aj nervy.

Aby som to zhrnula, je dôležité byť na letisku s dostatočným predstihom (najmä v sezóne), s platnými dokladmi, miesto robenia si predodletových selfies na svojom smartfóne sledovať na ňom v prvom rade čas a informačné tabule a riadiť sa pokynmi personálu.

Terminál A – Schengen

Východoukrajinská kríza - pohľad z druhej strany

Lucia Mikušová a Vladislav Alexandrovič Hloba

V dnešnej dobe sa stavia západ proti politike Ruska, ale pýtajme sa, čo je toho príčinou? Azda anexia Krymu? Či vyjadrenie prezidenta Putina, že Rusko odmieta unipolárny svetový poriadok na čele s USA? Najskôr si ale preberieme "anexiu" Krymu.

V Kyjeve dochádza k nelegitímnemu prevratu a zvrhnutiu legitímnej vlády. Medzitým však extrémisti z "pravého sektora", ktorí sa pýšia svojimi nacistickými ideami, využívajú prevrat, aby si zabezpečili vyššie politické postavenie. Následne zakazujú na celom území Ukrajiny ruský jazyk, ruskú televíziu a ruskú históriu.

Toto zapríčinilo značné znepokojenie u jeho rusky hovoriacich spoluobčanov, ktorí začali proti takémuto rozhodnutiu protestovať. Len pre pripomenutie, na celom juhovýchode Ukrajiny a tiež súčasnom ruskom Kryme prežívalo približne 15 miliónov rusky hovoriacich obyvateľov. Tí vychádzali do ulíc s ruskými vlajkami, v snahe donútiť Kyjev zrušiť tieto nezmyselné zákazy. Na oplátku sa im však dostalo vyhrážanie sa zabitím, označenie za separatistov všetkých pro-ruských regiónov (napr. Odeská oblasť, Char'kovská oblasť, Donecká oblasť, Luhanska oblasť, Krym, atď.)

V tej chvíli však Krymská vláda žiada u Ruska vojenskú ochranu a podmienky pre referendum. Pripomeňme si, že Krym nikdy nebol v skutočnosti súčasťou Ukrajiny, ale iba bol priradený k Ukrajine ako autonómna republika Krym. Rusko súčasnú kyjevskú vládu považuje za nelegitímnu, preto Krymu vyhovie a vyšle tam svojich vojakov ako živý štít pred ukrajinskou armádou. Dňa 16. marca došlo k pripojeniu Krymskej republiky k Ruskej federácii, a tým sa

aj začala prvá vlna sankcií zo západu.

A teraz sa pozrime na súčasnú situáciu. Donecká a Luhanská republika už vyhlásili spojenie svojich armád a utvorenie Nového Ruska. Obe oblasti mali usporiadané referendum a prevažná väčšina (90% ľudí) hlasovala za odtrhnutie od Ukrajiny.

A preto sa sám seba pýtam, či je tá naša "západná" demokracia tá správna. My podporujeme vládu, ktorá upalovala na Majdane v Kyjeve jednotky Berkutu pomocou "koktejlů"

Pochody v Kyjeve už po zvrhnutí vlády.

<https://thedailyagenda.files.wordpress.com/2014/06/wpipid-1403441761217.jpg?w=614>

molotovov, ale tí, ktorí vyšli do ulíc s vlajkami, sú hneď označení za teroristov? V skutočnosti však Západ priviera oči pred tým, čo sa dnes na východe Ukrajiny deje. Nikto nechce vidieť nacistické a fašistické jednotky (ako sú napríklad Azov, Ajdar, Dneper 1,2,3,4, Donbas a pod.). Západ si povedal, že ich bude naďalej nazývať "dobrovoľnícke prápory" aj napriek tomu, že majú na helmách hákové kríže, a napríklad v prápore Azov majú v znaku nemeckú svastiku, používanú za druhej svetovej vojny jednotkou SS "Das Reich".

Stojíme na prahu toho, čomu hovoríme "demokracia". Rusko premiestňuje SVOJE jednotky na SVOJOM území a je považované za agresora. V USA sú už zvyknutí bombardovať suverénne štáty a ešte majú drzosť presadzovať boj za demokraciu a nazývať to "humanitárnym bombardovaním". Keď si vezmeme do úvahy vojenskú ekonomiku USA a jej momentálnu zadlženosť 17 biliónov dolárov, potom všetko dáva krásne zmysel. To mi pripomína jednu vetu: "Máte vo svojej krajine ropu? Potom tam nemáte demokraciu".

USA vedú akúsi nezmyselnú agresívnu politiku voči Rusku a donucujú EU, aby ich poslúchala na slovo. Už sa nám to vrátilo formou bumerangu, ktorý letel do Ruska so sankciami a vrátil sa s miliardovými škodami pre európskych dodávateľov. Nemyslím si, že Rusko chce vojnu, a ešte k tomu v čase jeho prosperity a vzostupu petrorubľa. Rusko je tiež lídrom zoskupenia BRICS, ktoré sa skladá z piatich krajín (Brazília, Rusko, India, Čína a Južná Afrika). Podľa štúdií je však podiel týchto piatich krajín vo svetovom hospodárstve 40%. Už začínajú medzi sebou postupne obchodovať v národných menách, čo je obrovská rana, pre už tak krachujúci petrodolár.

1941-1944
Germany Reich
Reich SS division

2014
Ukraine

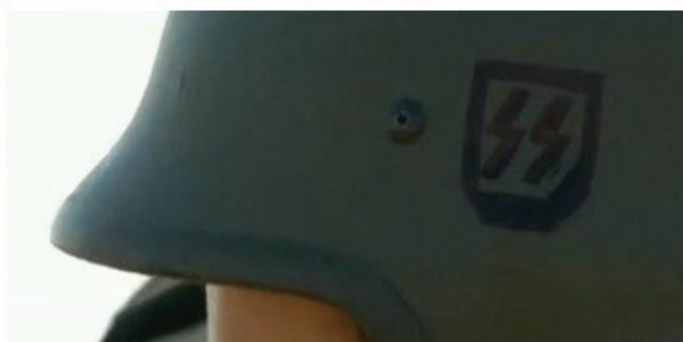
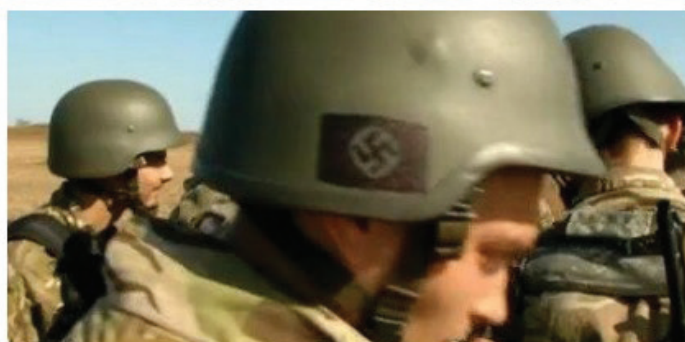
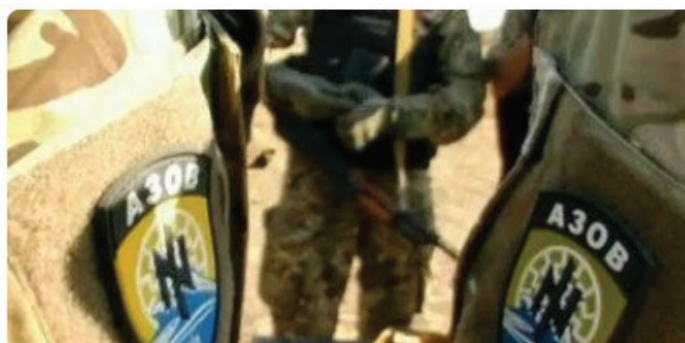
Nacistická svastika používaná práporom Azov.

Práve pred týždňom v USA prebehli voľby a do kresiel zasadli republikáni. Hneď o deň neskôr John McCain (americký republikánsky politik) vyhlásil, že je potrebné vyzbrojovať ukrajinskú armádu. Osobne si ani nedokážem predstaviť, kam až to všetko zájde, alebo sa skôr bojím o tom vôbec aj premýšľať.

Myslím si, že EÚ by mala prestať byť dobrovoľnou kolóniou USA, ktorá nás ťahá na dno spoločne so sebou.

"Tento článok vyjadruje osobný názor a postoj autorov k danej problematike. Redakcia časopisu sa nestotožňuje s myšlienkami uvedenými v tomto článku."

Prápor Azov.

WELCOME TO THE *MANISTEE!*

A GUIDE OF THE MOST INTERESTING SMALLER CITIES IN THE UNITED STATES OF AMERICA

This episode is dedicated to the small city with a population of 6220. It is situated in the state of Michigan. I will tell you something you have not already known about James Earl Jones, old fashioned parade before Christmas and a story about a haunted place... Welcome to the Manistee!

<http://www.manisteebeach.com/mansign.gif>

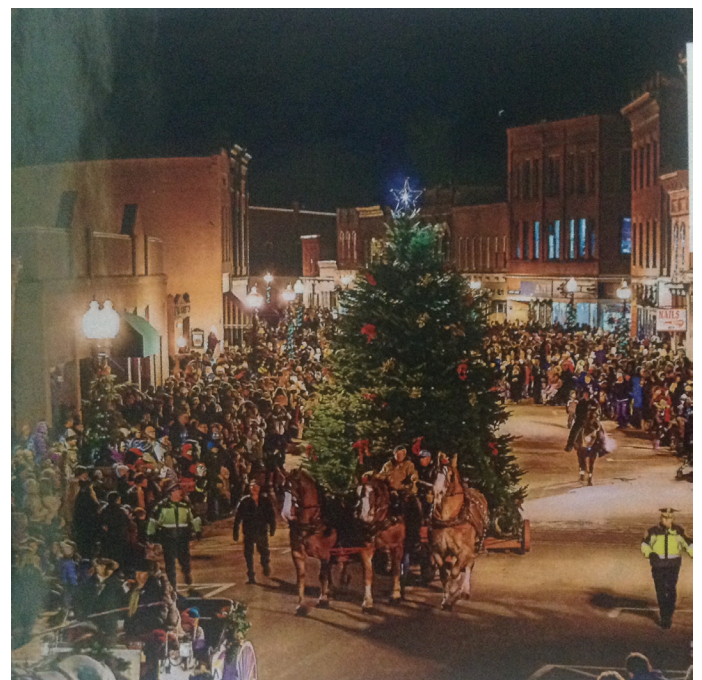
30 Settlement of the City and County of Manistee, began in 1841 when the Stronach brothers established the first sawmill in the area. The white pine trees of the area were immense and much sought after as an all-around building material. But with adverse weather conditions, several small fires got out of control on October 8, 1871, and before anything could be done, over half the city of Manistee was destroyed. Talking about wood, a local wheelwright invented a pair of wheels that could be used to haul the huge logs out of the forest, when it became difficult because cutting was further and further from a water source or because of the deep snows in winter.

The City was formally established in 1855 after a successful peace treaty was negotiated with the local band of Chippewa Indians, who are still very much a part of the community as the Tribe is the largest landowner and largest employer through their Casino/Resort.

Manistee has a beautiful Ramsdell Theatre, a full of stage playhouse, which was the starting place of James Earl Jones, the award winning film and Broadway star who was the voice of Darth Vader in the original Star Wars series.

Mr. Jones lived in a small town east of the City, but spent summers in Manistee learning to overcome a severe stuttering problem and working in the Theatre, first behind the scenes and soon upon the stage.

There is also a superstition about the Ramsdell Theatre. Some people said that they had seen the White Lady drifting languidly

<http://infolific.com/images/travel/united-states/CD10488E26B.jpg>

through the Victorian splendor of the theater's interior. The legend goes that her father was Thomas Jefferson Ramsdell, a founder of the theater and cohaunter. He likes to appear dressed suitably for an evening at the opera, in a period tuxedo. A well-respected pillar of Manistee's early society, Ramsdell hired a Professional painter and his own artist son to decorate the lobby with naked nymphs frolicking in two moonshaped panels. Supposedly, the scandalous nudes were given the faces of a few ladies known around town for their tonguewagging and especially for their derogatory remarks about Ramsdell.

And finally, something about the old fashioned Christmas parade! It takes one week each December, when a team of large Percheron horses delivers a towed Christmas tree, the symbol of the town's holiday celebration. During this parade are allowed only Victorian era floats or costumes. No electronic lights, no plastic, no

modern gadgets of any kind are permitted.

For 25 years, Manistee's turn-of-the-20th-century buildings have stood witness to the procession while 10 000 revelers (in a town with a population of 6220) remember Christmas past. But that's just the final piece of the annual Victorian Sleighbell Parade and Old Christmas Weekend. Events leading up to the no-cars-allowed parade give visitors a chance to shake off holiday stress at kids' art shows, pageants, a soup cook-off, a crafts show and more. And the effects of that community spirit sweep through town, where time feels sweetly slowed amid festooned boutiques, eateries, antiques shops and bookstores.

32

HOVORME PO SLOVENSKY!

Zuzana Ondrejková a kol.

A: Čau, hany, čo robíš dnes večer? Ideš s nami na párty? Pôjdeme sa aj niekam najesť, ale neboj, žiadny fást fúd, vieme, že si potrpíš na ten svoj zdravý lajf stajl.

B: Čauko, tento vík nejdem s vami. V škole me-nežujeme jeden ivent a potrebujem dokončiť ne-jaké postery.

A: Aha, ókej teda. Tak gúd lak a nech sa vám ekšn vydarí!

B: Díky, téma iventu je úplne kúl, určite bude fan!

Aj takto nejakto vyzerajú konverzácie dnešnej mladej (a možno aj nie až takej mladej) generácie. Veľa študentov z väčšinou mladších ročníkov sa v podobnom texte možno nájde. Naši rodičia pravdepodobne rozoznajú len pár výrazov a naše babky budú brať do rúk slovník cudzích slov. Je nám asi všetkým jasné, že toto tu nebolo vždy. Čo sa stalo s naším jazykom, našou krásnou ľubozvučnou slovenčinou? Prečo ju tlačíme do úzadia na úkor výrazov z iných jazykov, prevažne angličtiny?

Niektó by to mohol nazvať globalizáciou. Celosvetové prepojenie narastá vo všetkých oblastiach, a teda aj v oblasti jazyka a nedá sa nevyšimnúť si, že angličtina sa stáva svetovým jazykom číslo jeden (alebo keď chcete „No. 1“). Už malým deťom na základných školách vstúpujeme informácie o tom, aké je nevyhnutné ovládať cudzí jazyk, keď chcú byť v živote úspešné. Treba spomenúť všetky pracovné príležitosti, ktoré sa nám týmto spôsobom otvárajú. Hovoriť po anglicky aspoň na elementárnej úrovni sa dnes stalo nevyhnutnosťou takmer pri každom pracovnom pohovore. Dovolenky sú tiež omnoho príjemnejšie, keď sa človek dokáže dorozumieť v cudzom prostredí.

Cestovanie sa v dnešnej dobe stáva čoraz jednoduchším, stretávame veľa cudzincov, chceme sa vzájomne podeliť o svoje kultúrne poznatky, a na to všetko je potrebný jazyk. Často však nadobúdame pocit, že angličtine a aj iným rečiam vo veľkej miere ustupujeme. Keď ideme do

zahraničia, prispôsobíme sa jazykom krajiny, v ktorej sa nachádzame. Keď ale príde cudzinec do našej krajiny, odsúvame slovenčinu bokom a prvý jazyk, ktorého sa chytáme ako topiaci sa povestného záchranného kolesa, je angličtina (ktorá nás každopádne často zachráni).

Väčšina týchto aspektov môže pozitívne ovplyvniť naše životy. Ale nie je tej angličtiny už trocha priveľa? Okrem bežnej komunikácie sa s ňou stretávame vo všetkých médiách a je silno pretláčaná tiež vo všetkých druhoch reklám. Názvy relácií v rádiách majú anglické pomenovania, taktiež televízne seriály a sitcomy, názvy niektorých filmov už radšej ani neprekladáme, a keď príde na vybrané produkty, nie a nie si spomenúť, ako sa volajú po slovensky. Naše deti posielame do anglických škôlok ešte skôr, než sú schopné plne zvládnuť svoju materinskú reč, a neskôr sme prekvapení, že majú problémy so slovenskou gramatikou alebo písaním slohových prác. Čo tak dať im čítať slovenské rozprávky namiesto toho, aby sme im pustili anglické animáky na internete?

Je nespochybniteľné, že ovládať akýkoľvek cudzí jazyk môže byť pre nás do života iba prínosom. Nie nadarmo sa hovorí – koľko rečí vieš, toľkokrát si človekom. Avšak je dobré uvedomiť si, že sme Slováci a základným krokom k udržaniu si našej národnej integrity je náš jazyk. Slovenčina síce nepatrí k najľahším jazykom, aj srdcom hrdý Slováč si občas láme hlavu nad jej komplikovanou gramatikou, ale je naša. Tešme sa z nej, zo všetkých úskalí, ktoré skrýva, ale aj všetkých krás, ktoré nám ponúka.

Preto ak nechceme, aby sa z nášho uchu lahodiaceho rodného jazyka stala zmes rôznych rečí a aby sme nestratili svoju národnú hrdosť, hovoríme po slovensky! Vzniká mnoho javov a predmetov, ktoré doteraz v našom jazyku nemali ekvivalent a ich pomenovania sa stávajú internacionalizmami. Áno, sú situácie, v ktorých si nevyberieme. Pokiaľ však máme možnosť voľby, voľme našu slovenčinu...

OBOJŽIVELNÍ HRDINOVIA

Veronika Žáková

Na súši či na ľade, skrz oheň a ľadovú vodu, sú v nasadení vo dne v noci. Obojživelné stroje, mechanickí polobohovia, ktorí sú tu pre nás, aby nás chránili a pomáhali.

Brehy Antarktídy nie sú pláže plné jemného bieleho piesku. Je to krutý terén pokrytý ľadom a snehom. Na prekonávanie týchto nehostinných podmienok budete potrebovať úplne iný typ vozidla, a tým sa stal práve Arktos.

Arktos bol navrhnutý Američanom Bruceom Seligmanom v 80-tych rokoch 20. storočia, ale mrazivou a mučivou skúškou prešiel len pred dvoma rokmi na Aljaške. Bol absolútne fenomenálny!

Arktos bol skonštruovaný ako záchranné vozidlo hlavne pre pracovníkov ropných plošín, pretože helikoptéry sa kvôli hustému dymu z plošín nedokážu dostať bližšie. Keďže voda v Antarktíde je zamrznutá takmer počas celého roka, ani lode sa k nim nedostanú. Pre Arktos to však nie je žiadny problém.

Arktos je stroj, ktorý sa skladá z dvoch samostatných jednotiek pre väčšiu mobilitu v nepravidelnom teréne, ktoré sú spojené hy-

draulickým zariadením. Každá z nich je na súši poháňaná naftovým motorom s výkonom 260 koní a tryskami vo vode. Z dvoch častí sa skladá preto, lebo keby sa skladal len z jeden, a tá by sa snažila vyškriabať na strmý klzký ľad, sama by to nedokázala a zosunula by sa naspäť do vody. Preto je tu druhá časť, ktorá prvú na ľadovec vytlačí, a keď sa prvá dostane na vrchol, potiahne za sebou druhú časť.

Navyše na pásoch sú umiestnené ostne, aby sa dokázal do ľadu dobre „zahryznúť“ a preraziť si tak cezeň svoju cestu. Vozidlo sa tak dokáže dostať cez akýkoľvek ľadovec bez toho, aby uviazlo a samo potrebovalo pomoc. Tento obojživelný stroj dokáže prekonať aj oheň vďaka svojej vlastnej ochrane - hadiciam, ktorými je celý obohnaný.

Na Arktos sa zmestí 52 ľudí, ktorých udrží v teple a suchu bez ohľadu na počasie vonku, a utiahne 10 ton vážiaci náklad, a to aj v sypkom snehu. Nezáleží na teréne, Arktos stále vyzerá akoby sa prechádzal po pláži zaliatej slnkom.

Bojujúc s ohňom, raziac si cestu skrz ľadovce a mrazivú vodu v snahe zachrániť topiacich sa rybárov či pracovníkov uväznených na horiacich ropných plošinách, je Arktos nenahraditeľným strojom nových začiatkov a zmien k rýchlejšej záchrane životov.

Zdroj: <http://www.popularmechanics.com/>

34

ACV (Air Cushion Vehicle) Mamilossa, kde slovo Mamilossa v jazyku Abenaki znamená: „idúci z brehu do vody“, je ťažké a silné obojživelné vozidlo, ktoré slúži na odstraňovanie uviaznutého ľadu z riek a oblastí, ktoré sú ťažko dosiahnuteľné bežnými lodoborcami, čo zohráva dôležitú úlohu v prevencii povodní vo východnej Kanade.

Vďaka svojej všestranosti sa Mamilossa používa ako „prerastené“ vznášadlo, (vznášadlo je dopravný prostriedok pohybujúci sa na pretlakovanej vrstve vzduchu tesne nad povrchom, napr. vodná hladina, zem, ľad), čo znamená, že jeho služby sa dajú využiť na obnovenie a umiestnenie bójí. Môže slúžiť ako výpomoc na výstavbu vodných kanálov a údržbu. Okrem toho je toto vznášadlo pravidelne priradené na pátracie a záchranné operácie.

Mamilossa meria na dĺžku takmer 29 metrov, jej maximálna rýchlosť je 101, 86 km/h. Toto vznášadlo je vybavené odnímateľným že-

riavom, ktorý môže zdvihnúť až 6600 kg. Jeho všestranosť a maximálne zaťaženie 23000 kg mu umožňujú prepraviť akúkoľvek kombináciu nákladu a cestujúcich. Vozidlá môžu byť naložené priamo na palubu pomocou rampy. Vďaka svojim vlastnostiam je vznášadlo Mamilossa zvlášť šetrné k životnému prostrediu a myslím si, že takýchto strojov potrebujeme čoraz viac.

ACV Mamilossa sídli v Trois-Rivieres. Rovnako ako všetky ostatné jednotky kanadskej pobrežnej stráže, môže byť rýchlo nasadená do ľubovoľnej oblasti v regióne Quebec.

Zdroj: <http://www.ccg-gcc.gc.ca/e0009754>

Connecting worlds:

ESN UCM Trnava

Adriana Gibalová/ Kateřina Zádrapová

ESN UCM Trnava je jednou z 12 sekcií občianskeho združenia Erasmus Student Network Slovakia. Lokálna sekcia vznikla v roku 2012 za podpory všetkých slovenských sekcií.

ESN UCM Trnava tvoria „buddíci“ a členovia ESN tímu. Buddíci sú slovenskí študenti, ktorí pomáhajú Erasmus študentom po príchode na Slovensko s byrokratickými záležitosťami, s ich orientáciou sa v pre nich cudzom svete a s prekonávaním jazykových a kultúrnych bariér. S Erasmus študentmi zostávajú po celý čas ich mobility bezprostredne v kontakte a pri každom probléme im radi a ochotne podajú pomocnú ruku. ESN tím pripravuje a organizuje pre Erasmus študentov výlety a akcie rôzneho typu.

V zimnom semestri 2014/2015 študuje v Trnave 23 Erasmus študentov. Po ich príchode spoznali krásy trnavských kostolov či si užili výhľad z mestskej veže. Čoskoro ich čakal výlet do Bratislavy a spoznávanie prírodných krás Slovenska vo Vlkolínci. Neskôr navštívili Bojnice a diskutovali so stredoškolskými žiakmi na Gymnáziu Vavrinca Benedikta Nedožerského v Prievidzi o svojom pobyte na Slovensku, o výhodách programu Erasmus + a svojich domovských krajinách. Vo voľnom čase sa taktiež zúčastnili Halloween party a premietania filmov. Dobudúca pre nich pripravujeme venčenie psíkov z útulku, víkend vo Vysokých Tatrách a mnohé iné zaujímavé aktivity.

O našej činnosti sa môžete dozvedieť viac informácií na ucm.esn.sk alebo na Fb: Erasmus Ucm Trnava. V prípade akýchkoľvek otázok alebo chuti stať sa naším novým členom nás, prosím, neváhajte kontaktovať na erasmusucm-trnava@gmail.com.

Prezidentka & SocialErasmus koordinátorka Kateřina Zádrapová

„Som študentkou tretieho ročníka európskych štúdií na Fakulte sociálnych vied, UCM. Členkou ESN UCM Trnava som už tretí rok. Od svojich začiatkov zastávam pozíciu SocialErasmus koordinátorky a snažím sa ukázať Erasmus študentom, že ich mobilita nie je len o párty a výletoch, ale aj o zanechaní kúska seba na Slovensku a urobenia dobrej veci pre iných. V septembri 2014 som bola zvolená na prezidentku našej lokálnej ESN sekcie. Medzi moje hlavné kompetencie patrí riadenie nášho tímu, komunikácia s členmi, inými sekciami a univerzitou, a v neposlednom rade i vytváranie partnerstiev s externými spoločnosťami.“

Viceprezidentka Soňa Štefaniková

„Som srdcom biológ s umeleckými sklonmi, požieračka filmov, milovníčka (najmä sypaných) čajov, ktorá preferuje prepravu „pešibusom“ a na bicykli. V tomto akademickom roku (2014/15) sa pokúsím úspešne ukončiť doktorandské štúdium na PdF TU v Trnave. Ak práve nie som vážne zaneprázdnená, rada poradím a pomôžem s

čímkoľvek. Na diskotéke ma zrejme nestretnete, no ak túžite po výlete do lesov, kopcov, hôr, na tatranské štíty alebo na slovenské lazy, som pre vás tá pravá osoba. Dohovoríte sa so mnou po slovensky, anglicky, nemecky a poľsko-slovensky. V ESN som začala ako Buddy v letnom semestri 2013 a od zimného semestra 2014 som sa stala viceprezidentkou Trnavskej sekcie ESN UCM Trnava.“

Zakladateľka sekcie a čestná členka Martina Gabajová

„Keď som sa vrátila z Erasmu vo Fínsku, cítila som potrebu zostať v kontakte so zvyškom sveta. To bol hlavný motív založenia sekcie ESN UCM Trnava. Jedna z najväčších výziev začiatku nášho formovania sekcie bolo zostaviť tím ľudí, ktorí by boli ochotní svoju činnosť vykonávať v rámci voľného času a dobrovoľne. Ďalšou výzvou bolo vytvorenie si mena na slovenskej, ako i nadnárodnej scéne, aby nás považovali za dôveryhodného a rovnocenného partnera. Myslím si, že za tri roky tvrdej práce a prebdených nocí, omylov a úspechov, sa nám podarilo vytvoriť fungujúcu sekciu. Momentálne vedú sekciu šikovní ľudia, odvádzajú

skvelú prácu a som na nich patrične hrdá. Od septembra 2014 som internou doktorandkou európskych štúdií na Fakulte sociálnych vied, UCM.“

PR pre zahraničné médiá & webmasterka Natália Šípošová

„Ahojte, volám sa Natália Šípošová a som študentkou anglického jazyka v odbornej komunikácii. V ESN som začala ako buddy pre našich Erasmus študentov, ale potom som sa začala zaujímať o naše PR a najnovšie som už aj webmaster stránky ucm.esn.sk. Napriek všetkým týmto povinnostiam sa stále snažím byť v kontakte s Erasmus študentami a chodiť s nimi na výlety či organizovať pre nich rôzne eventy. ESN je miestom, kde stretávam nových ľudí a získavam nové skúsenosti – jednoducho, je to moje hobby.“

Aktívny člen Adriana Gibalová

„Volám sa Adriana Gibalová, študujem na Filozofickej fakulte Univerzity sv. Cyrila a Metoda anglický jazyk a kultúru v odbornej komunikácii. Štúdium anglického jazyka mi doslova otvorilo brány k novým možnostiam. Jednou z prvých možností bolo stať sa buddikom. Práca so zahraničnými študentmi mi priniesla možnosť okúsiť na vlastnej koži rôzne iné kultúry a zažiť s

nimi neopakovateľné chvíle. V ESN som sa ocitla celkom náhodne, kolegovia si ma vybrali pri náboře buddíkov. Táto funkcia je veľmi zodpovedná a náročná, no úsmevy a spokojnosť Erasmus študentov sú nám veľkou odmenou.“

PR pre slovenské médiá Viktor Kudzia

„Volám sa Viktor a študujem masmediálnu komunikáciu na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Rád by som spoznal nových ľudí, spoznal rôzne kultúry a naučil sa niečo o nich. Bol som na Erasme v Chorvátsku, a keď som sa vrátil naspäť do Trnavy, uvedomil som si, že potrebujem spojenie s ESN a Erasmom. Chcem byť súčasťou ESN ako člen, ale zároveň aj ako buddy!“

Zahraniční študenti na gymnáziu v Prievidzi

Natália Šípošová, Viktor Kudzia

Už po druhýkrát zavítali študenti zo zahraničia študujúci v Trnave cez európsky výmenný program Erasmus do prievidzského gymnázia v rámci projektu Erasmus in Schools, teda Erasmus v školách. Projekt Erasmus in Schools patrí pod Social Erasmus, ktorý sa koná každoročne v takmer všetkých krajinách Európskej únie.

Social Erasmus

Organizácia ESN (Erasmus Student Network) tento projekt organizuje v rámci projektu Social-Erasmus. Zapojení doň sú členovia ESN spolu s Erasmus študentmi. SocialErasmus ponúka príležitosti pre zahraničných študentov, aby sa dostali bližšie k miestnej komunite, kde sa môžu zapojiť do dobrovoľníckych aktivít, čo pomáha jednotlivým členom komunity alebo miestnej komunite všeobecne. Tieto aktivity zahŕňajú napríklad zbieranie odpadkov, venčenie psov či pomáhanie seniorom. Kateřina Zádrapová, prezidentka ESN UCM Trnava, vysvetľuje „Erasmus nie je len o zábave, a preto sme sa rozhodli pre SocialErasmus, aby sme tak pomohli aj našej spoločnosti. Erasmus in Schools je krásna aktivita, kde sa môžu naši slovenskí študenti zo stredných škôl stretnúť so zahraničnými študentmi a rozšíriť tak svoje obzory“.

Erasmus in Schools nie sú iba voľné hodiny

Projekt je zameraný predovšetkým na stredoškolských študentov. Jeho cieľom je poukázať na možnosti, ktoré ponúka štúdium na univerzite - nielen vysokoškolský titul, ale aj možnosť vycestovať a študovať v zahraničí na jeden alebo dva semestre.

Erasmus in Schools bol prvýkrát zorganizovaný sekciou ESN UCM Trnava v Prievidzi minulý semester v apríli. Po pozitívnych ohlasoch sa trnavská sekcia rozhodla zorganizovať projekt opäť na pôde gymnázia Vavrinca Benedikta Nedožerského v Prievidzi. A prečo práve v Prievidzi? „Pretože som absolventkou tohto gymnázia a je blízko Bojníc, takže sme to spojili s výletom,“ povedala Kateřina.

Vzhľadom na to, že gymnázium pozostáva zo štvorročného aj osemročného gymnázia, boli študenti rozdelení na dve skupiny. Prvú skupinu tvorili študenti tretieho ročníka a v druhej skupine boli študenti osemročného gymnázia. Program ponúkal rôzne aktivity na „prelomenie ľadov“ a tiež z učenia sa základných fráz v cudzom jazyku. Potom nasledovali prezentácie jednotlivých krajín a prezentácia o programe Eras-

mus a o Erasmus Student Network UCM Trnava. „Najzaujímavejšia bola prezentácia o Lotyšsku,“ prezradil nám študent gymnázia. Okrem Lotyšska mali svoje zastúpenie aj krajiny ako Francúzsko, Turecko či Poľsko.

Študenti ocenili najmä možnosť komunikovať v anglickom jazyku, prezentácie o jednotlivých krajinách, ale tiež učenie sa nových jazykov. Uvítali aj možnosť počuť informácie o krajinách, ktoré by sa pravdepodobne v škole nedozvedeli.

Plány do budúcnosti

„V tomto projekte budeme pokračovať určite aj v budúcnosti. Študenti boli projektom nadšení a boli by radi, ak by sme ho opakovali ešte raz, a to čo najskôr. Samozrejme, počas takých hodín ako je matematika alebo biológia,“ zasmiala sa Kateřina.

CHVÍĽU HORE, HNEĎ ZAS DOLE, ALE S ÚSMEVOM! :)

Soňa Štefaniková

Rozmýšľali sme, čo zorganizovať pre Erasmus študentov začiatkom babieho leta. Blížila sa slnečná sobota, tak sme im chceli ukázať kúsok slovenskej prírody, folklóru a národného dedičstva.

Zvolili sme si kombináciu jednoduchšej (aj keď pre neskúsených náročnej) túry hrebeňom z Ružomberka do Vlkolínca. Počasie naozaj vyšlo a my sme si mohli naplno vychutnať krásy lesa a nádherné pohľady z vyhlíadok Veľká skala a Sidorovo.

Okrem výhľadov sme si užili aj dosť zábavy, najmä keď sa druhá polovica výletu podobala na známu scénu z filmu Shrek: „Už tam budeme?“ Napokon sme sa predsa len dostali na najvyšší bod nášho putovania a ja som mohla svojim kamarátom sľúbiť, že už to pôjde len dole kopcom. Na druhej strane, ani schádzanie strmým skalnatým chodníkom pokrytým jesenným lístím nebola prechádzka ružovou záhradou. Napriek tomu, všetci prežili a boli nadšení.

Pri prehliadke našej UNESCO dedinky, sme si

príjemne oddýchli a pred cestou späť sme sa dobre naladili ochutnávkou tradičnej medovinky. Nikam sme sa už neponáhľali a čakanie na vlak sme si spríjemnili v útulnej ružomerskej čajovni. Nadšenie Erasmákov nás motivuje k organizovaniu ďalších výletov po Slovensku. Inšpirovali sme vás? Tak do toho, krásy Slovenska čakajú! □

Foto: archív Soni Štefanikovej

Trnavčan

Katarína Valentovičová

Tí, ktorí už Trnavu trochu poznáte, víte, že mačky tu robá „mnau“ a šeci Trnaváci vyprávajú tvrdo. Nékerým sa to lúbi, nékerým ne, ale to nevadí (samozrejme, na akademickej póde to ani neskúšajte).

Pome sa teda trošku povyprávať o tom našom malom Ríme. Malý Rím preto, že na každom rohu nejaký kostol...Prechádzate sa po meste a hen stojí kostol Svatého Mikuláša, ani sa nescih-

nete pokukat, a už stojíte pred jezuitským alebo fran-tiškánskym. Hybajte sa pozret, pomodlit, ty kostoly majú něco do seba.

Prešli ste sa někedy len tak po Trnave? Víte, dze šadze sa dá sednúť na kávičku, dze sa kultúrne vyžiť? Tak pekne poporádku, lebo ľudé velakrát ani nevedzá, kolko teho v Trnave je. Pošpacírujte sa někedy po meste a všimite si šecky ty kavárne – Talmajner, Pastis, City Caffé, History, no a móžeme dlho eš e pokračovať. Icte na kávičku, zastavte sa na chvíľu, kuknite

si meskú vežu, sochu svatej trojice, dzivadlo Jan-ka Palárika.

Tí, čo máte športového ducha, určite poznáte náš slávny fodbalový tím Spartak Trnava alebo jak im my někedy lúbime povedat - Bílí Andelé. Naši chlapani kopú do tej lobdy jak dziví a fanúšikovia ešče dzivokejší hulákajú.

Všimli ste si toho betónového obra, čo šculeky u nás stavajú.? Pamatám si, ked tam ešče bývalo parkoviščo a z cesty bolo vidzet na fodbalový štadión Tonka Malatinského. Tak oni vám teraz z toho idú spravit City Arénu s ihriščom jak pre Arsenal! Vraj tam bude vela obchodov, aspom dzifcence si dojdu na svoje, nejaké kiná, podzemné parkovišča no a fungl nové tribúny pre tých dzivokých fanúškov.

Samozrejme, Trnava ponúka ešče vácej. Zeberte kamarádov alebo rodzinu na špacír do promenády, do dzivadla, do galérie Janka Koniarka. A ked scete mat Trnavu jak na dlany, vyšlapte si schody a užite si ten neskutečný výhľad z Meskej veže.

MÚZIKA

text:

Marián Radošovský

Milí priatelia,

veľmi sa teším, že ani odchod šéfredaktorky Veroniky a príchod nášho nového šéfredaktora Matúša nijako negatívne nezasiahol medzi nás redaktorov, a tak máme aj naďalej voľné pole pôsobenia. Moja pravidelná rubrika MÚZIKA teda ostáva nažive a jej prostredníctvom Vám môžem naďalej sprostredkovať a predstavovať ďalšie zaujímavé telesá slovenskej hudobnej scény, o ktorých ste možno doteraz nepočuli.

Počas letných prázdnin som mal naozaj množstvo podnetov na výber „vhodného kandidáta“ do nasledujúceho čísla. Ostávalo už len niekoľko dní do uzávierky a ja som sa stále rozhodoval, ktorá skupina je najvhodnejším adeptom spomedzi tých, ktoré som za uplynulé mesiace spoznal. Ako to už však býva, na poslednú chvíľu všetko dostalo úplne nový rozmer a v priebehu jedného večera bol môj kandidát úplne jasný.

Všetko sa začalo tým, že som sa úplne neplánovane objavil na klubovom koncerte v Liptovskom Mikuláši na pozvanie mojej priateľky, ktorá chcela podporiť svojho kamaráta hrajúceho údajne na basgitaru u nejakého „Dejva Brenigena“ (aspoň tak som tomu dovtedy rozumel). Na mieste konania som pochopil, že tento koncert je vlastne jednou zo zastávok ich práve prebiehajúceho turné.

Po skončení vystúpenia prvých dvoch predskokanov som už trochu netrepezlivo začal očami hľadať spomínaného „Dejva“. Kým som sa stihol upovedomiť s tým, že „Dave Brannigan“ je vlastne názov skupiny, nie samotného interpreta, scéna pred nami sa zmenila na krásne presvetlený útulný stage, ktorý zdobili žiarivé a vkusne

pôsoiace svetielka, ktoré boli prvým znakom kreativity a originality týchto chalanov.

Krátka zvuková skúška... na projekcii začalo odpočítavanie a tajomné intro... a zaraz a bez akýchkoľvek ostychov sa celý klub už počas prvej skladby ocitol pred pódium, baviac sa na skvelom, chytľavom indie.

Chalani odpálili naozaj vynikajúci koncert popretkávaný rôznymi zaujímavými prvkami (napríklad projekcia dokumentov zo života skupiny), ktorý nás vtiahol do deja bez jedinej prenudenej minúty. Skvelé nápady, vkusné aranžmány, príjemné striedanie vokálov a množstvo ďalších osviežujúcich prvkov.

Napriek tomu, že nie som výsostný zástanca hudobného žánru indie, táto skupina ma presvedčila o nespornej kvalite tohto žánru.

Dave Brannigan

Mladá žilinská skupina hrajúca nápadité a energické indie v zložení:

Dušan Škunda - guitar, vocals

Juraj Čerňanský - drums, glockenspiel, vocals

Martin Kozánek - bass

Erik Cingel - guitar, vocals

1.Prečo práve „Dave Brannigan“?

Dave Brannigan nie je len názov kapely, tiež je to líder, imaginárny človek, ktorý vznikol spojením nás členov. Meno „Dave“ značí, že naša hudba je spievaná anglicky, a priezvisko už išlo samo, trochu sme to medzi sebou vyhárali, preto „Brannigan“ (Brannigan - hádka, spor, šarvátka).

2. Odkedy fungujete a ako vaša kapela vznikla, prípadne pomenila svoju zostavu?

Juro (bicie) a Dušan (spev, gitara) sa poznali už dlhšiu dobu a hrávali spolu najprv sami dvaja, potom v jednej kapele. Bohužiaľ, ich to nenapĺňalo, a preto založili projekt, ktorý im mal splniť všetky predstavy. Martinovi (basgitarista) sa začínala rozpadáť kapela a náhodou na nich narazil na Bandzone (pozn. internetový portál). Po prvom spoločnom hraní bolo jasné, čo chcú hrať, a hlavne že chcú hrať spolu. Pocit, že nám niekto stále chyba, nás donútil hodiť na internet inzerát. Po preskúšaní pár nádejných (a aj nenádejných) členov sa objavil Erik (spev, gitara) a Dave Brannigan bol kompletný.

3. Aké sú vaše hudobné vzory/interpreti, ktorí vás inšpirujú?

Všetko to začalo v anglickom indie. Hudobnú minulosť sme mali veľmi rozdielnu – Juro počúval jazz, klasiku, rap a hral aj na husle, Martin prišiel z metalu, dubstepu, popu, Erik tiež z metalu a klasických rockových songov. Všetci sme sa stretli v tom, v čom bol doma Dušo už od začiatku. Celý koncept kapely sa odoberal od neznámych alternatívnych alebo prerážajúcich indie kapiel. Konkrétne mená kapiel by asi nevystihli to, čo nás inšpiruje.

4. Aké sú vaše doterajšie úspechy (koncerty/albumy/demá)?

Za dva roky sme odohrali niečo cez 25 koncertov. Najkrajší koncert bol pre nás asi v Tvrdošíne, v noci na streche pod hviezdami, to si budeme dlho pamätať. Najnečakanejšiu atmosféru sme zažili na koncerte v Námestove, kde sme boli ako neznáma kapela poctená vynikajúcim publikom a atmosférou. Úspechom je pre nás aj každá nahrávka, ktorú môžete od nás počuť na internete. Všetky sme si zatiaľ nahrávali úplne sami. Maličký úspech prežívame však aj po každej dobre odohranej skúške, či už niečo vymyslíme, alebo

si poriadne zahráme.

5. Aké sú vaše plány do budúcnosti?

Nedávno sme sa rozhodli posunúť Dave-a na vyššiu úroveň a začali sme spolupracovať s nahrávacím štúdiom Wasteland a tiež s producentom Robom Andrejkom. Najneskôr začiatkom roka sa môžete tešiť na nový singel. Do konca roka plánujeme dohrať naše TheTake-off Tour a v roku 2015 sa začneme opäť venovať tvorbe nových vecí a príprave na letné festivaly.

6. Čo by ste na záver odkázali čitateľom nášho časopisu?

Robte to, čo Vás baví. My sami sa snažíme riadiť týmito slovami. Keby nás to nebavilo, vytratil by sa zmysel a aj chuť robiť to, čo robíme.

Ak sa chcete dozvedieť viac o skupine Dave Brannigan, ich tvorbe, koncertoch či pripravovaných nových singloch, rozhodne navštívte stránku <https://www.facebook.com/davebranniganband>.

Dave Brannigan, to je mladé energické indie zo Žiliny v zložení: Dušan Škunda, Juraj Čerňanský, Martin Kozánek, Erik Cingel

EYE OPENER:

Banned Books, Baby!

text: Natália Alexandrová

Just for a tiny second think about your favourite book. Is it a popular contemporary piece of fiction, like Harry Potter, or, perhaps The Hunger Games? Is it an old classic such as Orwell's 1984, or Woolf's Mrs Dalloway?

Whether you answered yes, or your taste is more Diary of Anne Frank-like, you still find yourself liking a book that's not conventional for one reason or another.

It may be just because it's too outspoken, or it depicts something uncomfortable for certain members of the society. The characters may present independent thoughts, attitudes, strange and non-average kind of behaviour; the book might contain nudity, violence and other explicit contents.

Year after year the titles continue to be added to so-called "List of banned books" which, in my opinion, could be considered oppression when it comes to freedom of reading.

Do you fully appreciate your right to read?

There were times in the past when books were dangerous, hunted, destroyed, things unheard of. The writers were silenced, lynched and persecuted. Free thinking prohibited, ideas burned, buried, wasted.

The famous saying "forbidden fruit is sweet" shouldn't be applied in this case, not at all...People had to fight to be able to turn pages, to dive in between the lines, search for the hidden sense and escape one reality to enter another.

We should be grateful, although nowa-

days, people are too lazy to even read a book, they just watch movie, it's more smooth and comfortable...why bother to preserve that-wonderful-smell-of-new-book kind of heritage for the next generations...for them, even apples will be only gadgets instead of fruit.

In America, every year in September there's an event called Banned Books Week, during which people across the country pay tribute to the authors and their masterpieces simply too extraordinary for common sheep. My advice is to follow this good example and make time to sit with at least one of those... I'm sure you'll find it rewarding.

Be a rebel in a good way, forget about newest Danielle Steel or Rosamunde Pilcher, turn away from the world of contemporary crap and delve into some old classics. If you want to divert from the norm, this is the right time and manner.

If you really crave something fresh, some new exciting opinions and atypical twists and turns of plot, not mentioning enigmas and disquieting endings my personal advice would be to go for Paul Auster, Ian McEwan, Jon McGregor, or even Neil Gaiman.

For further inspiration (or for information) here is a list of

"MOST WANTED" IN LAST YEARS (as reported by the Office for Intellectual Freedom)

2013

The Hunger Games, by Suzanne Collins (reli-

gious viewpoint, unsuited to age group)
The Perks of Being a Wallflower, by Stephen Chbosky (drugs, sexually explicit, homosexuality)
2011
Brave New World, by Aldous Huxley (insensitivity; nudity; racism; religious viewpoint, sexually explicit)
To Kill a Mockingbird, by Harper Lee (offensive language; racism)
2009
The Catcher in the Rye, by J.D. Salinger (offensive language, sexually explicit, unsuited to age group)
The Color Purple, by Alice Walker (offensive language, sexually explicit, unsuited to age group)
2003
Harry Potter (series), by J.K. Rowling (occult/Satanism)
Of Mice and Men, by John Steinbeck (offensive language)
2001

Song of Solomon, by Toni Morrison (offensive language, sexually explicit)
The Diary of a Young Girl, by Anne Frank (sexually explicit)

And MANY, MANY others...

Don't forget that freedom to read means free access to information, knowledge and enlightenment of a person...taking away this basic right means as much a disaster as if someone took away your freedom of speech! It means taking away your POWER!

Sources:

<http://www.ala.org/>

<http://www.girlslife.com/post/2012/10/01/Books-uncensored-Celebrate-your-freedom-to-read.aspx>

שלום גוים

Shalom Goyim

Natália Alexandrová

Would you like to know something about Jewish holidays, get to know the special Hebrew alphabet, learn some cool Yiddish expressions to impress your friends, or you just happened to come across this article while browsing the magazine?

Nu, whatever your answer, or intention, you are in the right place!

Hebrew Aleph-Bet

(Jewish script/ square script) contains 22 characters. It is read from right to left and there are no capital letters. The letters also represent numbers in certain contexts.

46

First six letters, read from right to left: 1. Aleph, 2. Bet, 3. Gimel, 4. Dalet, 5. Hey, 6. Vav

Yiddictionary

Oy vey - word of exasperation, very common

Nu? - usually "well?" but can have many connotations

Kosher - suitable, appropriate (food or religious items)

Yenta - person who likes to gossip

Meshugene - crazy person

Chutzpah - extreme cheek

Mishmash - a mess

Source: <https://www.facebook.com/TheCartoonKronicles>

The CARTOON KRONICLES

נס גדול היה שם

A Great Miracle Happened There

When you celebrate the most commercial holiday of the whole year we celebrate the **Festival of Lights**.

Hanukkah is probably the best known Jewish holiday, often mistakenly nicknamed "Jewish Christmas", which is, of course, nonsense. The miracle we commemorate has to do with the rededication of the Holy Temple and oil burning for eight nights instead of just one.

Traditional observance of this rather minor (in comparison with others, more religious ones) holiday includes lighting candles (one is added for every night) from right to left (just like the aleph-bet) for eight nights on a special kind of menorah (candelabra) called **Hanukkiah**.

We eat fried food associated with oil: **latkes** (potato pancakes) and **sufganiyot** (doughnuts) and play famous **dreidel** game. We sing religious songs, get together as a family and give each other tiny gifts, which is, however neither a traditional part of this holiday nor a rule, it is ideal to give something religiously significant, or really small.

שמה

! חג חנוכה

Happy Hanukkah!

Source: porn4jews.com

ZEMIAKOLANDIA

text:
Karol Horníček

TO NAJDÔLEŽITEJŠIE ZO SVETA FILMU, SERIÁLOV A KNÍH

J.K.Rowlingová – autorka dnes už nesmrteľnej série o Harrym Potterovi dokázala, že je naozaj výborná spisovateľka a vytrela tak zrak všetkým kritikom, ktorí tvrdili, že jej sláva rýchlo upadne s posledným napísaným príbehom o mladom čarodejníkovi. Po dopísaní záverečnej knihy o Potterovi a jeho kamarátoch sa rozhodla opustiť svet mágie a zamerať sa iným smerom. Napísala rozsiahly román *The Casual Vacancy* (po slovensky *Prázdné miesto*). E š t e

väčšiu pozornosť si však autorka vyslúžila ako Robert Galbraith. Pod týmto pseudonymom sa rozhodla vytvoriť zaujímavú postavu Cormorana Strikea – bývalého vojaka, ktorý si založí vlastnú detektívnu agentúru, a dielom *The Cuckoo's Calling* (*Volanie kukučky*) z a b o d o v a l a . Román neušiel pozornosti verejnosti a netreba ani dodávať, že po odhalení

autorovej identity, vzrástol predaj do nepredstaviteľných výšok. Po prvej knihe nasledovala druhá (*The Silkworm*, ktorá na Slovensku vyjde v polovici februára pod názvom *Hodvábnik*) a kreatívna autorka už pracuje na treťom a štvrtom dieli zo série. Ak ste o knihe ešte nepočuli, je najvyšší čas stiahnuť po nej. Neočakávajte mágiu, a rozhodne nebudete sklamaní...

Keď autorka Gillian Flynnová vydala knihu *Gone Girl* (*Stratené dievča*), literárny svet ostal stáť (doslova) s otvorenými ústami. Zamotaný príbeh o manželskej dvojici Amy a Nickovi si získal srdcia miliónov čitateľov. Napínavý román nenechal chladným ani filmový svet. Bohatí producenti sa predháňali, kto ponúkne spisovateľke za jej dielo viac peňazí. „Preteky“ napokon vyhral David Fincher, ktorý príbeh priniesol na plátna. Nebudem preháňať, keď poviem, že 3.októbra vypukla po celom svete hystéria. Kiná (ako americké, tak i európske) zaplnili tisíce fanúšikov zvedavých na spoločný počin Davida

www.flickr.com/photos/9366080@N06/5115378538/

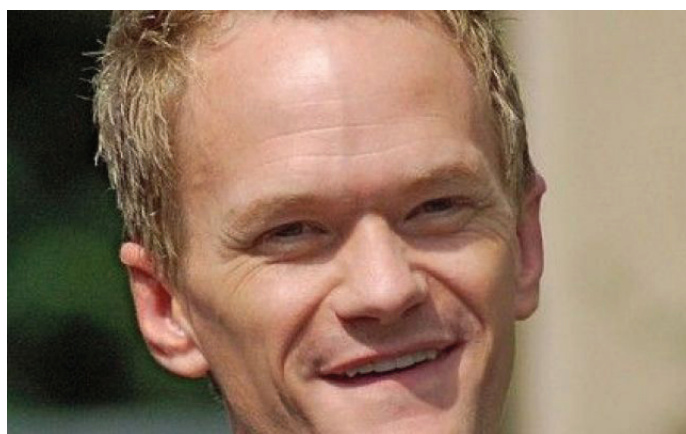

www.flickr.com/photos/122209027@N03/15289804758

Finchera a Bena Afflecka.

Príbeh je zaujímavý už sám osebe (zmiznutie ženy v deň piateho výročia svadby vyrozprávaný z uhlov pohľadu oboch manželov), no málokto by očakával, že celú pozornosť na seba strhne hlavná predstaviteľka filmu. Dovtedy nie až taká známa britská herečka Rosamund Pike si získala divácke srdcia. Svojím neopozorovaným pôvabom, peknou tváričkou a úžasnými hereckými schopnosťami zaujala. Časopisy sa začali predbiehať, ktorý ju získa na svoju titulnú stranu, a producenti začali pripravovať scenáre písané priamo pre ňu. Netreba zabúdať ani na fakt, že jej krátky blondý účes z filmu sa stal inšpiráciou pre ženy po celom svete. Kaderníčky si tak opäť raz pripravili svoje nožnice a desiatky dám odchádzali slobodnejšie o svoje kadere, zato s účesom Úžasnej Amy.

<https://www.flickr.com/photos/124565455@N07/15002636179/>

Slávnostné 87. udeľovanie Oscarov je síce naplánované až na 22. februára, no už teraz je známe, kto sa postará o ich hosťovanie. Uvažovalo sa nad mnohými prestížnymi menami, no táto pocta napokon padla na 41-ročného Neila Patricke Harrisa. Seriálový Barney z megaúspešného sitkomu *How I Met Your Mother* (Ako som spoznal vašu mamu) je vraj poctený, a kto ho pozná, už teraz vie, že určite môžeme očakávať i nejaké to tanečné číslo. A stopercentne neostane iba pri tom jednom...

Pozeráte niekedy film a uvažujete, ako by to asi vyzeralo, keby nám tvorcovia ponúkli dva (alebo rovno tri) rozdielne pohľady na ten istý moment? Autori dlhoočakávaného *The Disappearance of Eleanor Rigby* (Zmiznutie Eleanor Rigby) sa to rozhodli vyriešiť nonšalantne.

www.flickr.com/photos/44246770@N03/6891693481/

Nakrútili až tri odlišné verzie jedného príbehu a každý je podávaný z inej strany. Netradičný príbeh mladej dvojice si tak môžeme vychutnať z pohľadu filmového predstaviteľa Jamesa McAvoya, ženskej hrdinky (v podaní úžasnej a na Oscarov nominovanej Jessicy Chastain) a takisto ich spoločnú verziu s jednoduchým podtitulom *Oni*.

Keď už sme pri netradičnom nakrúcaní filmových príbehov, určite netreba zabudnúť na hit tohto roka *Boyhood* (Chlapčensstvo). Režisér filmu už bol zrejme otrávený z rovnakého zachytávania filmových príbehov, a preto prišiel s niečím iným. Rozhodol sa zachytiť hercov, ako dospievajú a starnú. A urobil tak doslova. Príbeh sa začína v roku 2002 a zachytáva 12 rokov v živote hercov. Pred kamerou tak môžeme sledovať, ako predstavitelia dospievajú, starnú a ako sa s pribúdajúcim časom menia ich postavy.

Spojené štáty americké sa môžu prezentovať svojou liberálnosťou koľko len chcú, no pravdou je, že čo sa týka televízie, ešte stále majú svoje zábrany. **Existujú stanice, v seriáloch ktoré vysielajú, by ste detailné zobrazenie určitých tém mohli hľadať iba márne.** Všetko to, čo robí televízny seriál populárnym a atraktívnym, tu chýba (alebo je naznačené len v miernych decentných náznakoch). Nahota, hrubé slová, násilie, sex? V niektorých príbehoch nepredstaviteľné. No napriek absencii uvedených, si desiatky seriálov našli svoj úspech a fanúšikov. V živote sa však vždy, ak je niečoho nedostatok, niekto rozhodne pomyselnú diery vyplní. A práve preto vznikli káblové televízie, ktoré sa tešia nesmiernej popularite. Za káblovku si ľudia

www.flickr.com/photos/76365155@N06/10216208775

50 platia, a tak sa im tvorcovia snažia ponúknuť to, čo si za svoje peniaze zaslúžia. A to i tabuizované témy. Ešte pred pár rokmi sa najväčšej popularite tešilo HBO a ich seriály ako Sex and the City (Sex v meste) či Six Feet Under (Odpočívaj v pokoji). Dnešnému trhu vládne NETFLIX. NETFLIX je kvázi internetová stanica, ktorá sa momentálne v Spojených štátoch amerických dočkala veľkej obľube. Bolo už len otázkou času, kedy svoje hranice presunie i do Európy (čo sa deje v súčasnosti a každým dňom expanduje ďalej a ďalej). Najväčším úspechom NETFLIXu je skutočnosť, že všetky časti svojich seriálov „púšťa do éteru“ naraz. V praxi to znamená asi toľko, že všetky epizódy danej šou sú zverejnené v jeden deň a potom je už len na vašej nedočka-

vosti, kedy a koľko si ich pozriete. Poznáte výraz z angličtiny binge watching? Táto fráza v podstate vystihuje vyššie uvedenú podstatu – pozeranie čo najväčšieho množstva epizód danej šou v čo najkratšom čase.

Prvým seriálom uvedeným týmto štýlom sa stal House of Cards. Vo februári 2013 NETFLIX zverejnil celú prvú sériu a ľudia sa predbiehali, kto uvidí celú sériu ako prvý. House of Cards je politický seriál, ktorý zachytáva boj o moc, intrigy a napínavý dej založený hlavne na skvelých výkonoch jeho hlavných predstaviteľov. Hlavnej roly kongresmana sa ujal oscarový Kevin Spacey, a čo sa týka jeho ženského „náprotivku“, úlohu získala Robin Wright. Jej stelesnenie Claire Underwood je natoľko presvedčivé, že za ňu nielenže získala ocenenie Zlatý Glóbus pre najlepšiu herečku v hlavnej dramatickej úlohe, ale zároveň jej zabezpečila prvenstvo v pomyselnom rebríčku najväčších mŕch na obrazovke. To, čo House of Cards začal, úspešne pokračovalo s Orange is the New Black. V júli 2013 NETFLIX spustil jeho prvú sériu, a s hystériou, ktorá ju sprevádzala, zrejme nerátali ani najväčší optimisti. Doslova cez noc si seriál zamilovalo niekoľko miliónov divákov.

(Seriálu sa budem bližšie venovať v ďalšom vydaní Parazolu.)

www.flickr.com/photos/49963498@N06/12939902065

LITERÁRNA PRÍLOHA

Nepokojne sa pomrvila na stoličke. Ten pán v čudnom obleku a s takým prihlúplym úsmevom na tvári. –Neustále chcel odpovede na otázky, ktoré nepoznala. Jeho hlas jej občas pripadal, ako znejúci z dutiny stromov, alebo vychádzajúci z nejakej hlbkej jaskyne. Chcelo sa jej spať, vlastne mala chuť spať neustále. Mozog sa akosi samovoľne naučil dávať podnety automatického úsmevu, podobnému skôr akémusi úšklabku, než nejakej vlúdne vyzerajúcej mimike. Pristihla sa pri tom, ako si neustále trie kolená o seba a pohybuje sa do systematických úklonov vpred a vzad.

Čiasi ruka ju jemne zatlačila a oprela o stoličku. Obzerala sa placho po miestnosti, kde okrem veľkého množstva svetiel, ktoré na ňu hľadeli a prenikavo pálili až do hĺbky kože, nebolo nič. Ak pravda nerátala tie čudné postavy, mihotajúce sa okolo rýchlym tempom.

Nechápala čo veci, ktoré sa okolo nej denne diali. Nevnímala život ako plynul, nevedela kde je a necítila žiadne potreby. Telo reagovalo už iba na pocity tepla a bolesti. Trhalo sa v krčoch pri elektrických šokoch, nútilo hlasivky kričať až do úplného zachrípnutia.

Opäť tie ruky. Telo cítilo pevné uchopenie a nechalo sa unášať preč. Menilo miesto. Teraz sa pomaly ocitalo na kovovom lôžku a dostávalo sa vodorovnej polohy. Hava klesala na vankúš. Oči privreté, už sa nezatvárali úplne, ruky mimovoľne spustené vedľa ubiedeného tela. Akoby k nemu ani nepatrili. Pery jemne sa pohybujúce v neustálom šepote. Odpočívala....

- „Nenechám to tak! Rozumieš? Nedovolím, aby sa môj syn, človek zo spoločnosti takto bezhlavo túlal kade tade, nechával sa vystavovať nebezpečenstvám a ponevierať sa s mentálne narušeným dievčaťom“!

Derekova matka bola celá bez seba. Potom ako jej miestni strážnici odovzdali nad ránom syna

v stave nemožnom akejkol'vek komunikácie, sa nervovo zrútila. Nechcela si priznať, ale v poslednom čase sa z neho stával nezávislý človek. Prestal byť tichý a zaujímal sa všetko naokolo. Dokonca ju prekvapil otázkou o výnosoch firmy za minulý rok. Na jednej strane ju to veľmi tešilo. Nič si nepriala viac ako to, aby z ich syna vyrástol úspešný právnik, milujúci svojich rodičov a úspešne preberajúci rodinný podnik. Budúcnosť prichádzala pomaly a ako Derek dospieval, čoraz tvrdohlavejšie odmietala akékoľvek predstavy o delení sa o syna s akoukoľvek osobou ženského pohlavia. Samo sebou, občas si pravdaže predstavovala budúcnosť v kruhu svojich vnúcat, obdivovaná a milovaná, veď aká iná by mohla byť. Ona najlepšia matka, vedúca deti svojho dieťaťa cestami života, poskytujúca im ochranu, pohodlie a zabezpečujúca im všetko potrebné pre tú najlepšiu existenciu. Len žena, ktorá jej toto všetko zabezpečí tam nebola. Chýbala v jej matematických výpočtoch a kalkuláciách. Nebola vo vidinách jej budúcnosti, nevyskytovala sa v zbožných prianiach jednej matky. Chýbala a toto miesto malo zostať navždy prázdne.

So strachom a istým rešpektom sa zoznamovala s realitou, že Derek sa schádza s dievčaťom. Tajne si nechávala od ľudí z mestečka posilať informácie o nej. Nezdala sa jej nebezpečná, dokonca bola presvedčená, že je nezaujímavá a preto zostávala relatívne pokojná a verila, že to čochvíľa skončí a začne sa niečo iné. Obyčajné dievča z akejsi čudnej rodiny, ničím obzvlášť výnimočná, bez budúcnosti. To boli argumenty ktorými plnila svoju myseľ, cítiac sa neohrozená a sebaistá vo svojej pozícii.

Seba ospravedlňujúc, že to je vlastne jej povinnosť, opätovne postávala za hrubými závesmi a sledovala syna odchádzajúceho a po prebdenej noci opäť pri okne sledujúca jeho príchody v skoré rána. Kládla si otázky kde bol, čo robil, a presviedčala samú seba, že si bol upne bežne

vyraziť s priateľmi ako každý mladý človek. Odmietala v mysli akúkoľvek spojitosť so slovom „zamilovaný“, nebodaj bezhlavo zaľúbený...

Preto práve teraz strácala súdnosť a dostávala sa do nepríčetných stavov. Pozerajúc na syna v to ráno v nej prebúdza lútosť a nenávisť zároveň. Minulú noc odchádzal von ako obyčajne, a aj keď sa jej zdalo v jeho tvári niečo zvláštne...nič sa nepýtala, iba ju zaujímal s kým a kam ide... S takým tým potmehúdsnym úsmevom šepol – „Vrátim sa v pohode, neboj“. Aj tento krát tušila, že bude za tým ona... Tá nevýrazná...drobná, jednoduchá... a tie oči...tie jej oči. Iba dvakrát sa im pohľady stretli, ale na to nezabudne nikdy. Čistá nevinnosť v tom pohľade sa snúbila s niečím ostrým ako britva, hlbokým a rešpekt vybudzujúcim ...čo pri srdci stislo a prinútilo zastať, nepremýšľať, nehovoriť, len sa dívať, lebo tie oči ju vpíjali a chceli úplne podmaniť myšlienky a čím dlhší pohľad, tým viac sa tie oči zdali jasnejšie a čistejšie.....

Špinavé šaty.....roztrhané džínsy.....zničené tenisky.....na tele škrabance...vo vlasoch zaschnutá krv.... Ku tomu všetkému páchol nejakým uhlím, dymom, spálenou slamou, či tak nejakto tipovala.

- „Stačí, už stačí. Skončia sa tieto nešťastné výjazdy. Nedovolím aby si sa úplne zničil! K čomu je toto dobré? A kade si sa vôbec túlal? Čo ti to urobili? A kto?“

Iba s ťažkosťami vnímal príval jej výčitiek. Celé jej telo akoby chcelo vykričať, že nedokáže ochrániť vlastného syna. Že skrátka dovolila, aby toto všetko zašlo príliš ďaleko. Bledá v tvári, so zaťatými päsťami a perami bez známok krvi. Matka.

Namáhavo vliekol svoje telo v to ráno do kúpeľne. Presne teraz začal cítiť bolesť vo všetkých údoch. Na perách ešte stále cítil jej bozky a jemnú mäkkosť pier. Doteraz necítil žiadnu bolesť. Jej prítomnosť bola liekom na dušu, balzomom pre telo. Stala sa pre neho všetkým. Plne si uvedomoval výčitky, ktoré sa sypali na jeho hlavu. Zo sprchy sa po kvapkách spustili slzy vodovodu. Nechal ich jemne dopadať na pokožku. Krištáľové kvapky najprv jemne dráždili kožu, potom postupne naplňali už zaschnuté rany a a tie nanovo jatrili pichľavú bolesť. Zvyšky hliny sa teraz miešali s krvou a po tele tvorili potôčiky, ktoré sa tratili

niekde v hlbine podzemnej kanalizácie. Všetko ho bolelo. Zatvoril oči. Aj potme jasne vnímal kontúry jej tela. Obrisy tváre boli také zreteľné, že mal chvíľami pocit jej absolútnej blízkosti.

- „Si v poriadku zlatičko“?

Matkine slová ho nanovo prebrali do reality. Teraz sa jej pozeral priamo do očí. „Neviem čo sa stalo a myslím, že mi to ani nemieniš povedať. Na jednom sa iste zhodneme. Toto nesmie pokračovať. Nedovolím, aby sa i niečo stalo!“

- „Som v poriadku, budem v poriadku.“ Namáhavo zo seba vysúkal.

Matkine výčitky sa sypali na jeho hlavu. Menili sa na prosby a následne na hrozby. Nechcel to počúvať, vedel však, že musí. Nenachádzal silu odísť.

- „Potrebuje moju pomoc.“ Ústa sa pohybovali, ešte ševelili nejakú pravdu vychádzajúcu priamo z jeho vnútra. Oči stratili lesk. Kvapky na jeho tele dostávali sedastú farbu. Okolie sa začínalo krútiť dookola..... A krútilo sa čoraz rýchlejšie.....

Niektoré životy začali v týchto momentoch meniť svoju dráhu a dostávali iný smer akoby sa boli kedy nazdali..... Okolie sa krútilo nebezpečne rýchlo.

Nobody at all

Riki Alexander

Don't ask me who I am, I don't know myself, I spent too
much time thinking in the silence of my bleak apartment,
I lost myself for good.

I don't know how to use my voice anymore, nor do I remember
how it sounded.

My age? Now, that's a question...let's say I'm old enough
to tie my shoelaces and young enough to still know how to
use my two left feet.

I have no idea when was the last time I used them to carry me
elsewhere than to and fro the few rooms of this shabby place.

What I know for certain is I'm a man...for I have a beard.

Long time ago it was, when I read the newspaper,
or bothered to watch the television. I couldn't tell who the
current political leader is, or what hideous crimes
shaken the neighbourhood.

From behind the dirty glass of my rickety window I can merely
differentiate the season and a day from night.

I probably once had a job, though I couldn't tell you where, for whom
and for how much I worked...I can't even remember what I did.

I know what you think, however, I'm not senile, nor am I a loon,

I'm what you may call

CONSCIOUS IGNORANT!

Once there was a bunch of people I suppose I called family, they all
vanished in directions even the craziest of fantasies could not predict.

Trying to remember their faces as I may, they all blur further and further
into shapeless nothingness.

There were silly dreams, absurd accomplishments and the only thing that
lingered is regret that I did not do more to bring them into life.

Now I sit, idle, killing time, not willing to interact with the savages outside
all around me, repeating my mistake over and over.

If I was given another chance to stagger through my life I would take much
more shortcuts, make much bigger mistakes and stake everything
just to be disappointed over failure rather than not trying.

Looking back I see myself for the coward I was, not pursuing my happiness,
shaking in hiding of that deep hole which self-pity is.

I thought I couldn't make it, and I was right, frozen and inhibited by
my own deception, I was blind.

It's too late for the plain realization that I should have plucked up the courage
and stood my own ground, the pull was too strong and flow too big.

I got carried away by the mob heading nowhere in particular, me, with my own
direction so clear inside my head, washed away, overwhelmed by surprisingly
powerful group of hopeless individuals.

I became nothing, part of the herd, invisible, dead...

Nobody at all...

Tma

Sindy Straková

Som v tmavej sieni slávy
tu nie sú ľudia len chladné zveri
vravím samé prázdne slová
opojená dúškom ticha
zabudnutá v sieni slávy
stratila som rozum zdravý
odsúdili ma tí pravý
môjmu srdcu zviazaný
tu už nie je nikto vinný
len ja a moje lacné finty

Lož

Martin Hora

Rozkaz prišiel dnes ráno. Biela obálka ležala na vankúši, v tom šere takmer splývala so žiaricou návlečkou. Nám, nižším dôstojníkom, nechodievala pošta často. Tí z nás, čo sú ženatí to majú ľahšie. Môžu napísať domov manželkám, synom a dcéram dlhé dopisy a keď ich odosieliajú, to vzrušenie sa dá prirovnať k noci strávenej v Tokiu.

A potom to čakanie. Týždeň, dva, niekedy tri. Ale vždy príde odpoveď. A nie je to rozkaz. Sú to sľuby a prosby. Sú to správy z domova. Správy zo sveta tam doma, z reálneho sveta. A vojaci a dôstojníci sa radi utiekajú k riadkom, na ktoré tak dlho čakajú.

Sadol som si na okraj postele. Na chvíľu som zabudol, že vôbec nejaká obálka existuje. Moja hlava bola ešte vždy plná zvukov a obrazov z minulej noci. Ani tá strastiplná cesta džípom cez pekelnú rozpálenú krajinu, spustošenú bojmi a chudobou, ich nedokázala vytlačiť z mojej hlavy. Cestou do tábora som sa pristihol ako sa prašná cesta lemovaná polosuchými kríkmi a stromami mení. Je to trik.

Z prachu sa pomaly stáva asfalt. Čierny asfalt, ktorý sa leskne ako zrkadlo, keďže v meste práve pršalo. V kalužiach sa kde-tu objaví odlesk neónov, lúčov a svetiel áut. A toto divadlo farieb sa mieša so zvukmi veľkomesta. Všetky tie klaksóny, vrava ľudí a náhle ticho postranných uličiek mi pripomína symfóniu.

Počúvali sme ju spolu predtým než sa to stalo. Dostal som sa na izbu hneď po večeri. Čakala ma vo vestibule, žiariaca a nahnevaná.

„Kapitán Dunn.“ Povedala to zakaždým keď sme sa stretli. Bol to spôsob ako sa vyjadrovala. Krásna Lana. Priliehavá. Kráska východu, nočná mora všetkých mužov zo západu. Jej ázijské črty spolu so zamračenou tvárou jej dodávali zvláštny nádych. Neskúsený chlap by si vypýtal iné číslo izby.

My sme však kráčali hore schodmi. Ja a ona - v

jednej ruke čierna lesklá kabelka, druhá jej voľne visela pozdĺž tela. Nemáš azda náladu povedať čo i len slovo, pomyslel som si, keď mi vytrhla kľúč z dlane a vošla do izby. Stratila sa v tme, dvere nechala otvorené. Aké šťastie. Spomínam si ako sa to všetko zmenilo keď som vstúpil dnu. Vidím ju ako živú.

Stojí pri balkónových dverách, ruky prázdne, drží ich voľne nad úrovňou drieku a z dlaní vytvára akýsi kvet, do ktorého som v tú noc uložil svoje srdce. Žiariaca, prísna krása jej na tvári vymodelovala úsmev nesmelého dievčatka.

„Filip.“, zašepkala.

V tú noc som sa nechcel vrátiť do tábora. Nechcel som, aby vôbec svitalo. Mohol som stráviť zvyšok života s touto ženou v tejto posteli a táto noc sa môže opakovať znova a znova.

Môj pohľad mi padol na bielu obálku. Razom som ju schmatol, otvoril a začal čítať. Bol čas. Bol čas ísť domov. Ďalej. Preč. A ja som cítil ako sa celý stan stavia hore nohami, pulzuje v mojich spánkoch a točí sa dokola rýchlejšie a rýchlejšie. Musel som na chvíľu zatvoriť oči a skryť ich do dlaní.

Takto nejako prebiehal celý deň. Okrem povinností, ktoré mi vyplývali z hodnosti kapitána, som neurobil vôbec nič. Nezavolať som jej. Nenapísať som ani riadok. Opäť som bol v tej situácii, keď som prvýkrát vstúpil do hotelovej izby v Tokiu. Prechádzal som cez tábor ponorený do vlastných myšlienok, jedlo stratilo svoju chuť a cigaretový dym mi ešte viac pripomínal, že celý stan sa točí stále dokola a dokola.

„Ako sa k nej môžem dostať? A ako vyriešiť to, čo som začal tu?“

Než padol večer, podlahu v mojom stane zaplnilo asi desať kusov pokrčeného papiera a jedno zlomené pero. Pred tou obálkou to bolo všetko tak jednoduché.

Z polospánku, ktorý mi spôsobili tri poháriky škótskej whisky, zakázaný náklad z Tokia, ma

vytrhlo zaškrípanie brzd džípu. Vstal som, aby som sa cez plátenú roletku, ktorá zakrývala okienko vo dverách, pozrel, či sa už vrátila. Môj pohľad hneď nato padol na prázdny pohár od whisky.

Nebývala ďaleko. Stačilo prejsť okolo armádneho rozhlasu o tri stany vľavo. Zaklopal som na dvere s očakávaním. Za plátnom stanu bolo možno vidieť tieň. Keď sa na prašnej zemi objavil úzky pás svetla, videl som ju opäť.

„Kapitán.“, zvolala nadšene.

„Dúfam, že neruším. Videl som, že si sa dnes vrátila.“

Pozvala ma dnu a toho som sa bál. Musel som však veci uviesť na pravú mieru. Nebol už čas odkladať to, čo bolo treba vyjasniť. Ak sa má celá tá vec zrútiť dnes večer, tak nech je to rýchlo.

Chvíľu som ju sledoval ako prechádza hore dole, do poháriku mi naliala whisky, ktorú pre mňa celé mesiace schovávala, aby som zakaždým keď jej zaklopem na dvere mal čo piť. Potom zostala stáť a jej blond vlasy odrážali ostré svetlo lampy, ktorá sa jemne hojdala.

„Tak, ako bolo v Tokiu?“

Jej hlas sa chvel. Azda bola nervózna alebo nedočkavá. Ja som zostal chladný.

„Liz. Drahá, drahá Liz.“

Jej oči sa na mňa spýtavo pozreli a jej úsmev zamrzol v napätom očakávaní toho, čo poviem.

„Liz. Dostal som rozkaz.“

Ešte vždy sa ľahko usmievala, ale tentokrát položila svoj pohárik na stolík vedľa postele a pozrela sa mi priamo do očí. Bol to iný večer. Iný ako všetky tie predošlé. Čelil som krásnej žene, ktorá sa vrátila z cesty, aby ma večer čakala a oddala sa mi. Ja som však tentokrát nebol pripravený.

„Odchádzam zajtra ráno. Musím sa ešte po-balíť.“

Liz, ešte vždy oblečená v uniforme, podišla ku mne a končekmi prstov sa dotkla môjho pohárika. Vietor vonku stále silnel, naše tiene sa hojdali po podlahe, spájali sa a boli spojené, ale my dvaja sme túto noc dodržiavala chladný odstup. Zrejme tušila, čo sa stalo.

„Je v tom niečo, čo sa týka mňa, kapitán?“, spýtala sa.

„Myslím, že je.“, odvetil som pevne. „Ja som kapitán a ty si major.“

Vtom zovrela pohár s whisky, vytrhla mi ho z rúk a napila sa. Otočila sa mi chrbtom a vydala zo seba zvláštny zvuk.

„Ty plačeš?“, spýtal som sa a hlavou som sa snažil nazrieť na jej tvár.

Razom sa otočila, aby som videl, že jej tvár je stále suchá.

„Nebudem plakať, pretože som major!“, zvolala a sadla si na posteľ. Na chvíľu sa odmlčala. „Viem, že je to neštandardný postup...“

„Nie, Liz!“, zvolal som a prisadol si k nej. „Tak to nie je. Ide o to a len o to, že som dostal rozkaz a musím sa vrátiť domov. Nemôžem, nesmiem a nedokážem zostať.“

Keď som ju takto pozoroval ako v rukách drží pohár s whisky, hlavu sklonenú, opäť som videl ju. Žiariacu, v priliehavých šatách, ako sedí na kraji postele, kým ja púšťam platňu. Aj tu ticho na chvíľu naplnilo slabo osvetlenú miestnosť. Lenže to nikdy netrvá dlho. Hudba nám obom odrazu kráča naproti a pozýva oboch na nekonečnú plavbu, na konci ktorej je dnes zázrak.

Lana pri tejto hudbe pomaly klesala na posteľ. Zobral som jej z rúk kryštálový pohárik, chvíľu pozoroval jej alabastrovú tvár a potom som sa vydal na plavbu...

Odrazu sa však hudba stratila. Liz prudko vstala z postele, otvorila veľkú tmavozelenú skriňu a vybrala z nej malú škatuľku. Podišla ku mne a pred mojím zrakom zodvihla veko. Zo škatuľky vybrala malú fotografiu a podala mi ju.

Vzal som obrázok do rúk a videl, že je to ona. Mala na sebe ľahké, zvodné večerné šaty. Na zadnej strane fotografie bol dátum a jedno slovo.

Liz.

„To je...“, začal som neisto.

„To znamená, že idem s tebou.“, dokončila moju vetu, stojac hrdo a vznešene nado mnou.

Potom si opäť sadla vedľa mňa.

„Nemaj strach Filip. Prestaň sa už toľko báť. Neboj sa. Nebudem ti prekážať v tvojej ceste životom.“

Zdvihol som zrak od fotografie a uprene som hľadel do jej očí, ktoré už neboli suché. Slzy sa jej ako malé diamanty kotúlali po lícach a pripomenuli mi, čo znamenajú slová, ktoré vyslovila. Dve cesty, jedna aj druhá sa nikdy nestretnú. Som jedna z jej slz.

Vstal som a podišiel ku dverám. Zastavila ma

len jej vrúcna prosba.

„Filip, mrzí ma, že som nebola viac žena.“

V tej chvíli som sa usmial. Znamenalo to mnoho.

„A mňa mrzí, že som nebol viac muž.“, odvetil som a vyšiel von do veternej noci.

Vietor sa preháňal táborm ako divoký kôň a ja som sa cestou k svojmu stanu nemohol ubrániť pocitu radosti. Zastal som, aby som sa zhlboka nadýchol ostrého vzduchu a porozmýšľal. Bolo to také jednoduché.

Keď som sa vrátil do stanu, ani som nezažal lampu. Zamieril som rovno do postele. Natiahol som celé svoje telo a s rukami pod hlavou som hľadel do tmy. Žiadna hudba, žiadny smiech. Ležal som sám uprostred noci a odrazu ma pochytila neistota – čo ak sa to všetko nevydarí?

Na hrudi som pocítil teplo. Bola to jej ruka, ktorú som si predstavoval ako ma hladí. Na tvári som opäť cítil jej dych, ktorý voňal po šampanskom a jahodách. Zatvoril som oči.

Lana opäť leží vedľa mňa. Plavba sa skončila. Zakaždým sa skončí a pripadá mi to tak rýchle, náhle. Takto ležiac na posteli mi Lana odrazu čosi zašepká do ucha. Môj pohľad sa zameria do prázdna. Nato sa zahľadím do jej očí s otázkou.

Jej úsmev je súhlasom. Jej tvár žiari radosťou a láskou.

„Lana?“, pýtam sa neveriacky.

„Filip?“

„Ako to myslíš?“

V tej chvíli ešte väčšmi pritisla svoje pery na moje a keď prestala, aby som sa nadýchol, zašepkala mi znova do ucha.

„Pristáli sme.“

Vzala mi ruku do dlane a položila ju tam, kde bol náš ostrov šťastia, naša budúcnosť.

„Zbohom Liz.“, zašepkal som do tmy a zaspal som, uchlácholený svišťaním vetra a tmou, ktorá mi napokon prinesie nové svetlo do života.

ČÍTAJ

issuu.com/parazolUCM
ff.ucm.sk/sk/studentske-casopisy

PÍŠ

parazol.ucm@gmail.com

LAJKNI

facebook.com/parazolUCM